

Moskovadan bildiriliyor

“Stalingrad’ın akıbeti sallantıda,,

Roytere göre Stalingrad meydan muharebesine 20 Alman tümeni daha gönderiliyor

Alman ve Sovyet tebliğleri

Lâdoga gölü cenubunda Almanlar 12,370 esir aldılar

Ayrıca 244 tank, 307 top iptinam veya tahrib edildi

Berlin 3 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Kafkas bölgesinde dağlardaki düşman mevzilerine karşı yapılan hücumlara geçen savaşlar halinde devam edilmiştir. Stalingradın şimal kısmına yapılan hücum, dün her tarafta tesbit edilen hedeflere ulaşmıştır. Şehrin cenubunda ve şimalinde kuvvetli şaşırtma taarruzları şiddetli savaşlardan sonra akim kalmış, 41 Sovyet zırhlı tankı yok edilmiştir.

Alman ve Rumen hava kuvvetleri Hazar denizinde ve aşağı Volga bölgesinde demiryolları üzerinde düşmanın gerisindeki muvasalalara karşı savaşlar yapmışlardır.

Don cephesinde İtalyan kıtaları düşmanın nehri geçmek için yaptığı birçok teşebbüsleri püskürtmüştür. (Devamı 5 inci sayfada)

Fransadan 300 fabrika Almanyaya naklediliyor

Newyork 3 (A.A.) — Vaşingtonda haber verildiğine göre, Fransada 300 fabrika, Almanyaya tekerrar takılmak üzere sökülüştür. Bir müddet sonra daha başka fabrikalar sökülecektir. Fransanın mağlubiyetinden evvel olduğu kadar mağlubiyetinden sonra da Almanlarla işbirliği taraftarı olan Fransız sanayicileri şimdi Fransız sanayinin Alman sanayii tarafından bu suretle yıkılmasını infial ile karşılamıyorlar.

Yeni bir sulh taarruzu mu?

Newyork 3 (A.A.) — Şikago Sun gazetesi Hitlerin yeni bir sulh taarruzu ihtimalinden bahsederek diyor ki:

Hitlerin sulh taarruzu askeri taarruzlar kadar tehlikelidir. Hitler, kendi topyekün harb tabiiyesine en elverişli zamanda sulhü teklif eder. Birleşik milletler Hitlerin siyasetinden ders almışlardır. Onlar öğrenmişlerdir ki bir arada yaşamıyacak olan iki âlem arasından harb ederecek kat'i zaferi elde etmek zaruridir.

Newyork Taymis ne diyor? Newyork 3 (A.A.) — Newyork Times, Hiter tarafından söylenen nutkun Alman sulh taarruzunun (Devamı 5 inci sayfada)

Stalingradda muharebe 70 gündür fasılasız devam ediyor

Alman dağ avcıları Kuban boyunca yürüyüş halinde Moskova 3 (A.A.) — Reuter ajansının hususî muhabiri bildiriyor: Stalingradın akıbeti sallantıda — 1 — Şehir içinde ve bilhassa şiddetle devam etmektedir. (Devamı 5 inci sayfada)

Askerî vaziyet

Şark cephesi ve diğer cephelerdeki son hareketleri tetkik

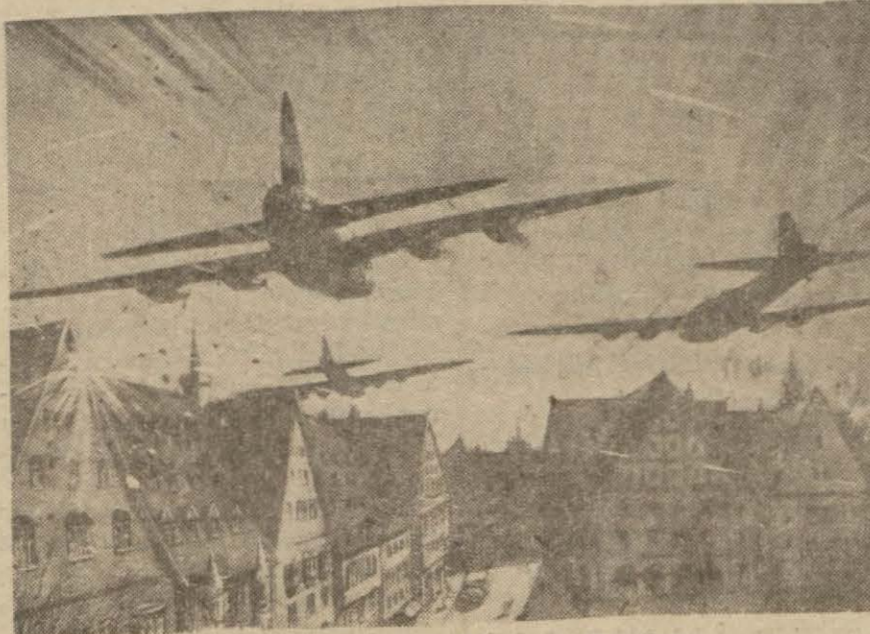
Yazan: Emekli General K. D.

1 — Şark cephesinde: Resmi haberlerde sarabat olmakla beraber Almanlarla müttefiklerinin şimal batı Kafkaslarda Tuapse şehir ve limanına doğru olan hareketlerinde kuvvetle tahkim edilmiş müteaddid dağ mevzilerinde (Devamı sayfa 4/2 de)

Fransaya büyük bir hava akını yapıldı

Akına uçan kaleler ve 400 av uçağı iştirak etti, şiddetli çarpışmalar oldu

Alman hızlıbotları Manş sahilinde 25 bin tonluk bir ticaret gemisi batırdılar, Alman şehirlerine yapılan akınlarda bina ve maizeme bakımından hasarlar oldu

İngiliz tayyareleri Almanyaya üzerinde Londra 3 (A.A.) — Hava nazirliği haberler servisi Cuma günü öğleden sonra şimal Fransada geniş bir sabada yapılan hava akını hakkında şu tafellatı vermektedir. (Devamı 5 inci sayfada)

Herriot

Herriot tevkif edildi

Eski Başvekil bir tecrid kampına gönderildi

Londra, bu hareketin Fransızlarda infial ve nefret uyandıracığını bildiriyor

Londra 3 (A.A.) — Vichy'den gelen ve İsveç radyosu tarafından zikredilen Alman haberlerine göre, eski Fransız başvekili 70 yaşında Eduard Herriot tevkif edilmiştir. Vichy makamları bu tevkif hakkında tafillat vermemişlerdir. (Devamı 5 inci sayfada)

Japonların Yeni Genede rücatları devam ediyor

İki Japon gemisi daha tutuşturuldu

Mebourne 3 (A.A.) — Avustralya kuvvetleri ormanda geri çekilmekte olan Japonları takibe devam etmektedirler. Müttefik uçaklar, düşmana soluk aldırmamaktadırlar. Düşman hava alanları uçaklarımız tarafından o kadar bombardıman edilmektedir ki, düşman uçakları pek ender görülür. (Devamı 5 inci sayfada)

Almanyada 15 gün içinde 50 Alman idam edilmiş

Berne 3 (A.A.) — Münih'te Rudolf Ceci, vatana hıyanet suçundan, Rudolf Fritsche, sahte işe kartı kullanmak suçundan idam edilmişlerdir. Kleinwanden'de Karl Coetling de keza vatana hıyanet suçları ile idam olmuştur. Almanyada 15 gün zarfında idam edilen Almanlar 50 kişiyi bulmaktadır.

Sahte kaymakam mahkûm oldu

Ankara 3 (Hususi) — Dikili kaymakamı Kemal Etizer bugün ağırtıraza mahkemesinde müdafasını yaptı. Hâdisede müdürü zaman olduğunu, kimseyi mutazzar etmediğini fîlinde sahtekârlık olduğunu iddia etti. Mahkeme bu iddiaları gayrivarid gördü ve ceza kanununun 342 ve 80 inci maddelerine uyarak Kemal Etizeri 2 sene 6 ay hapse mahkûm etti. Fakat evrakta sahtekârlıktan birkaç suç olduğundan cezasını altıdabir artırarak işbu ceza 2 sene 11 aya çıkardı ve ayrıca kendisini 2800 lira para cezasına mahkûm etti.

Bir spor lûgatı ve spor ansiklopedisi hazırlanıyor

Dün Maarif Vekilinin riyaseti altında toplanan komisyon spor terimleri ve ansiklopedisi üzerinde çalışmalarına başladı

Ankara 3 (A.A.) — Beden terbiyesi umum müdürlüğünde teşkil edilen bir komisyon bugün öğleden evvel Maarif Vekili Hasan Âli Yücelin reisliğinde toplanarak spor terimleri ve ansiklopedisi üzerindeki çalışmalarına başlamıştır. Malatya meb'usu Nasuhi Baydarın reisliğinde Nizamettin Kırşan, Vildan Arşir, Kerim Büke ve Saffet Güröldan mürekkebi olan komisyon Pazartesi gününden itibaren her gün toplanacaktır.

İlk olarak kısa bir müddet içinde spor terimleri tesbit edilecek ve dil kurumunca tetkik ve kabul edildikten sonra bastırılacaktır. Spor lûgatı ile spor ansiklopedisinin hazırlanmasına bundan sonra başlanacaktır.

Maarif Vekili bir hitabede bulunurken

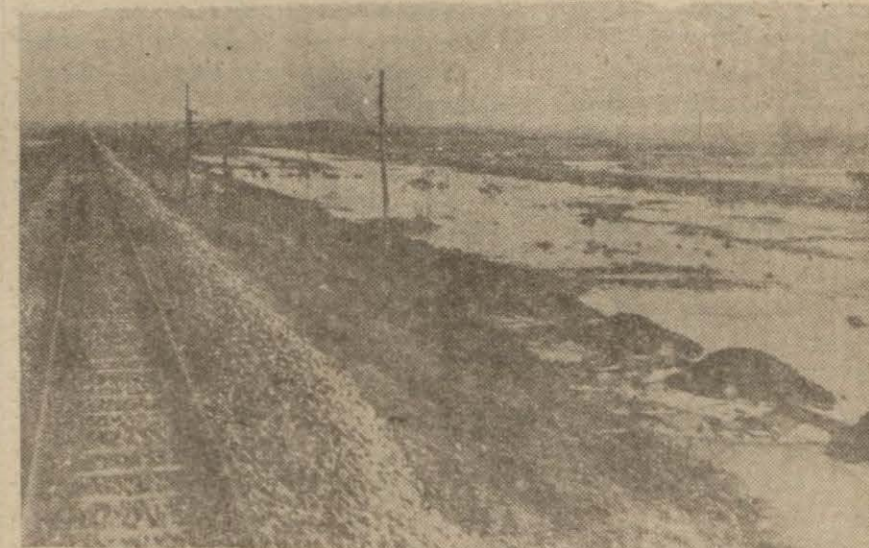
İstanbul meb'usları dün de Üsküdar ve Kadıköylülerin derdlerini dinlediler

Üsküdarlılar yakacak derdinden şikâyet ettiler, bir kısım köylüler de müstahsil vaziyete geçmek için toprak istediler

İstanbul meb'usları dün de Üsküdar ve Kadıköy kazalarına giderek halkı dinlemeğe devam etmişlerdir. Dünkü toplantıda İstanbul meb'uslarından Fakihe Öymen, Kâzım Karabekir, Ziya Karamürsel, Ali Kâmi Akyüz, Hamdi Denizden iştirak etmişlerdir. Evvelâ saat 15 de Üsküdar C. H. P. kaza merkezinde, 16 dan sonra da Kadıköy kaza merkezinde kalabalık bir halk kütlesini dinlemiş olan meb'uslar heyetine vilâyet idare heyeti reisi Suad Hayri Ürgüplü, belediye reis muavini Lütfi Aksoy, Üsküdar ve Kadıköy kaymakamları ve Halkevi reisleri, Halk Partisi mensubları refakat etmişlerdir. İlk olarak Üsküdarın Ümraniye köylüleri, kendilerinin hiç bir araziye sahip olmadıklarını daimî olarak toprakları ellerinde bulunduranların kiracısı olarak çalıştıklarını, bu yüzden müstahsil vaziyete geçemediklerini söylemişlerdir. İstanbul meb'usu Ziya Karamürsel (Devamı 2 nci sayfada)

Sürekli yağmurlar hatta tahribat yaptığından Ankara treni 3 gün işlemyecek

Dil iskelesi civarında yar yıkıldı, 500 amele yolu açmaya çalışıyor, trenler yolda kaldı

İstanbul ile İzmit arasındaki tren güzergâhından bir görünüş Üç gündenberi devam eden sürekli yağmurlar İstanbul - Ankara hattında tahribat yapıyor, Dil iskelesi civarındaki yeni yolda yar yıkılarak hattı kaplamıştır. Bu suretle yarım kilometrelik sahaya tamamen kapanmıştır. Bu yüzden dün Ankarada hiç bir tren gelmemiş ve şehriyar yıkılarak hattı kaplamıştır. (Devamı 5 inci sayfada)

Hergün

1942 nin Yahudi Meselesi İngilterede Kurulan bir cemiyetin Çalışması ile Halledilemez

Ekrem Uşaklıgil

İngilterede bir Hristiyan - Yahudi cemiyeti teşkil edilmiş.

Bu cemiyetin maksadı Hristiyan gençleri ile Yahudi gençlerini birbirlerine yaklaştırmayı temin etmektedir.

Cemiyetin başına İngilterenin başlıca iki kilisesinin baş peskoposları ile İngilterenin Baş Hahamı geçmişler.

Bu, İngilterenin Hristiyan - Yahudi cemiyetine büyük ehemmiyet verdiğini, aynı zamanda da bu cemiyetten büyük hizmetler beklediğini gösterir. Acaba İngilterenin kurduğu bu cemiyetten beklediği fayda nedir?

Radyo gazetemiz pek yerinde olarak İngilterede ve Amerikada hiçbir zaman bir Yahudi meselesi mevcut olmadığını, İngiltere ile Amerika Yahudinin hakiki bir İngiliz ve Amerikalıdan farkedilmediğini, binaenaleyh bu cemiyetin daha ziyade Avrupada artmakta olan Yahudi aleyhdarı cereyanlara karşı uğraşmak maksadıyla teşkil edilmiş olabileceğini söyler.

Tamamile haklıdır.

İngilterede avam dili ara sıra alışkanlık eseri Yahudi kelimesini kullanır. 1939 Mayısında yapılan kısmi seçim esnasında olduğu gibi bazı gazeteler ve idare makamlarında bulunan Musevilerin bahsi de geçer. Fakat İngilterede, hele Amerikada bir Yahudi meselesi yoktur. Demek oluyor ki bu cemiyet Avrupada uyanan ve gittikçe kuvvetlenmekte olduğu görülen Yahudi aleyhdarı cereyana karşı uğraşacaktır.

Bunu anlıyoruz, fakat cemiyetin bu maksada varmak için ne gibi bir vasıta kullanabileceğini göremiyoruz. Zira 192 nin Yahudi meselesi değildir. Ticari, içtimalı olmaktan çıkarak çok nazik bir şekil almıştır. Bunun en son misalinin Fransada görüyoruz.

Fransa 3 Birinciteşrin 910 tarihinde Yahudi ırkı hakkında bir kanun yaptı. Teferruata girmiyelim. Bu kanun gereğince Fransada:

«Yahudi ırkına mensub olan kimse devlet reisi, hükümet reisi, meb'us, hükümet memuru, subay, imtiyazlı şirkette aza olamaz.»

Bu kanun 2 Haziran 1941 yılında ikinci bir kanun ile genişletildi. Denildi ki:

Yahudi ırkına mensub olan kimse gazetecilik yapamaz. Radyo, tiyatro, borsa, banka, sarraf, ilân, komisyon, tellâl, antikacılık işlerinde çalışamaz. Doktorluk ve avukatlık yapabilir. Fakat sayısını Arı ırkına mensub olanlarınkinin yüzde ikisini geçemez.

Bu kanunların yapılmasından bir müddet sonra «Yahudi işleri ile meşgul olmak üzere bir komiserlik» bir de «Cemaat işleri ile meşgul olacak cemiyet» teşkil

Resimli Makale:

«Dost» sıfatını verdiğimiz kimselerin çoğunda münasebeti - miz için kazanılmış hak ancak bizi gördüğü zaman şaphasını çıkararak selâm verecek kadardır.

«Beraeti zimmet asıldır» derler. Hiç kimseye «Düşman» damgasını yapıştırma. Fakat ilerde acı bir teessüre düşmemek mi istiyorsun, önüne çıkmanı dost sanma «G. Droz»

Şehir Haberleri

Annesinin 500 lirasını çalarak Edirneye kaçarken yakalandı

Balatta Hızırçavuş mahallesinde Çorapçı sokağında 44 numaralı evde oturan Elmas adında bir kadın evvelki gün bir iş için sokağa çıkmış, eve döndüğü zaman sandığı - nın meşgul bir hırsız tarafından kırıldığını ve içinde bulunan 500 lira parasının çalındığını görmüştür.

Elmasın 17 yaşındaki oğlu Mahmud, bu sırada evde bulunmadığından kadıncağız bu hırsızlığın oğlu tarafından yapıldığını anlamış, polise müracaat etmiştir. Kısa bir tahkikat neticesinde hakikaten bu paranın Mahmud tarafından aşırlığı teşbit edilmiş, hırsız delikanlı evvelki akşam Edirneye hareket eden trenle birerken 2 no'lu şube memurları tarafından yakalanmıştır.

Annesinin parasını çalmağa Mahmud teşvik eden Melek adında bir kadınla oğlu Mustafa da zabıtaca tutulmuşlardır.

Asherlik işleri

339 doğumlular çağrılıyor

Bakırköy As. S. den:

1 - 339 doğumlu ve bunlarla münasile gönen yerli ve yabancı eras sevke, dilerlerdir. Bunların şubede toplanma günü 19/11 Teşrin/942 Pazartesi günüdür.

2 - Kısa hizmetlerle sakatlar halinde ayrıca ilân yapılacaktır.

★

Şubeye davet

Taksim As. Subesinden çağrılıyor: Bursa askerlik subesinde kayıtlı olup Taksim Lamanın caddesi Billür apartman 9 numarada oturan ve aynı zamanda hukuka devam eden 50774 kayıtlı numaralı yetek sıvayı teğmen) İsmet Yalçın hemem subemine müracaat et - mesi. Aksi halde 1076 sa. kanunun tat - biki edileceği ilân olunur.

★

İstanbul Ask. dairesinden: 198 P. alayında müstahdem iken teb - 404 İsvah o'nu İstanbulda geldiği an, laşlan Yd. Tbb. Sükrü Oğ: Nevzat (53905) in Hımbıyede Fatih, askerlik dairesine müracaat etmesi ilân olunur.

Soför aranıyor

Fatih Askerlik Subesinden: Orduda askerlik ödevini soförlükle yapmış olanlarla soför ehliyetnamesini hazırlayanlardan 60-80 lira ücretle orduda hizmete istekli olanların 10/10/942 zvasına kadar şubeye müracaat - karı ilân olunur.

edilmiş. Aynı zamanda Yahudilere aid menkul ve gayrimenkul malları kontrol etmek hakkı hükümete verilmiştir.

Fakat bu kanunların yapılması ve tatbik edilmesi ile Fransada Yahudi meselesi halledilmiş ol - madi.

Fransada iki sınıf Musevi vardır, birincisi ötedenberi Fransada yerleşmiş, Fransaya hizmet etmiş olanlardır. Bunlar umumî kaidelere tâbi olarak yine Fransada yaşayabilirler. Eğer içlerinde vafan uğrunda kan dökmüş

İstanbul meb'usları dün de Üsküdar ve Kadıköylülerin derdlerini dinlediler

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

mürsel kendilerine lazım gelen izahatı vermiş, Millet Meclisinde müzakereleri yapılmakta o - lan toprak kanununun yakında mer'iyete gireceğini ve böylece her köylünün toprak sahibi olabileceğini hatırlatmıştır. Bundan sonra köylüler, mahsulün hükümet tarafından alınış şekli hakkında da dileklerde bulunmuşlar, tohumuzluktan şikâyet etmişlerdir. Bu şikâyetlere karşı Üsküdar kaymakamı İhsan, alâkadarların birkaç güne kadar Üsküdar kazası köylerine 33 ton tohumluk dağıtacaklarını söylemişlerdir.

Bunu müteakib Üsküdar ve Kadıköy halkı, bazı hususî dileklerde ve pahalılık hakkında şikâyetle bulunmuşlardır. Kaza idare heyetinden Vahdet Tekel söz alarak halkın yakacak sıkıntısını mevzu bahis etmiştir. Bu

vaziyetin süratle tanzimi için gereken tedbirlerin alınmasını istemiş ve diğer dileklerin üç sene bekleyebileceğini, fakat bu derdin acele halledilmesi lazım geldiğini tebarüz ettirmiştir. Vahdet Tekel, bu sözlerinden sonra, Üsküdar getirilen odunların tamamen kestane ağacı olduğunu söyleyerek şikâyetle bulunmuş - tur. Bu sözlerle C. H. P. kaza heyeti reisi Lütfi Aksoy cevap vermiş ve Pazartesinden sonra tevzi müessesesinin Üsküdar dağıtıl - mak üzere 500 ton maden kö - mürü vereceğini söylemiştir.

Müteakiben söz alan bir zat da baram kanununda 35 lira aslı maaşın lüzumsuz ve adil olma - dığını söyleyerek kanundaki de - recelerin 30, 40, 50 şeklinde on - ar onar artması lazım geldiğini ilâve etmiştir.

Toplantı geç vakte kadar devam etmiştir.

Yüksek mühendis mektebi giriş imtihanları

Yüksek Mühendis mektebine bu yıl alınacak parasız yatılı talebe - rin giriş imtihanlarına önümüzdeki Pazartesi günü başlanacaktır.

Okula namzed olarak kaydedilen lise mezunları Pazartesi günü ri - yazıye, Salı günü fizik, kimya ve Çarşamba günü de lisandan yazılı imtihana gireceklerdir.

Bir zeytinyağı muhtekiri adliyeye verildi

Zeytinyağı fiatları üzerinde ge - niş bir surette ihtikâr yapan Har - biyede Ergenekon caddesi 51 nu - marada bakdal Kırkor Berberoğlu adında biri yakalanarak milli ko - runma müddelimumarlığına verilmiş - tir.

Bakdal Kırkor, muhtelif zaman - larda dükkânına ithal ettiği 1716 kilo zeytinyağını 120 kuruş fatura fiatına göre 155 kuruşa satması lâ - nım gelirken 189 kuruştan satmış - tir.

Belediye hududu dışındaki yerlere un temin edildi

Karne usulünün kaldırıldığı be - lediye hududu haricindeki yerlere, İ - stanbul günlük ihtiyacından artan bir miktar un verilmesi Toprak Of - fis U. Müdürlüğünden alâkadarlara bildirilmiştir. Dün Pendik, Kartal ve Kağıthane köylerine un veril - miştir.

Eskişehir havalisinde temin edil - len bir vagon buğday da Kartala tahsis olunmuştur.

Karne kaldırılan yerlerde me - mur, subay ve müteakidlerin ek - meklik un ihtiyacı Toprak Ofisince temin edileceğinden İstanbul mü - hakatındaki memurların miktarı teşbit olunmuş ve Ticaret Vekâleti - ne bildirilmiştir. Ofis bu memurlara un verecektir.

Hazır elhiseçiler kooperatifi

Şehrimizdeki terziler, hazır el - hiseçiler ve diğer dikiciler kendi a - ralarında birleşerek bir istihlak ko - operatifi kurmuşlardır. Kooperatif nizamnamesi tasdik edilmiştir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Ercümen Ekrem Talu İ - zmir gazetelerinde yazdığı bir fıkrada diyor ki:

«Lüzumsuz yere telâş e - diyoruz. Dedikodulara kulak asmak ve onları yaymak sure - teli piyasayı şaşırıyoruz. Alış - verişlerimizde israfı kaçıyo - ruz. Bizden altmış para fazla alan satıcıyı haber vermek için iğimizi gücümüzü bırakıp da kapı kapı dolaşmıyoruz.

Bütün kabahat biz zavallı müstehliklerde. Darlığı yara - tan, ihtikârî körükliyen, mal - ların piyasadan çekilmesine sebep olan, ortalığı telâşa ve - ren, alınan tedbirleri güçleş - tiren biziz.. Hep biz!

Pekâlâ! Kabul edelim. Edelim amma, Allah için söyleyin: Vurguncunun bu iş - de hiç kabahati yok mu?»

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Dost nasihatleri

Sabahtan Sabaha:

Yarını düşünenler Bir an için dünüde Hatırlasalar daha Temkinli çalışırlar

Burhan Cahid

Amerikada iş çapı ve dü - şünce ölçüsü büyük tutu - lur. Her maddenin standarize e - dildiği bu makine, motör ve fab - rika ülkesinde fikirler de maki - neleşmiştir.

Amerikada kanaatleri, düşün - celeri standarize eden teşkilât vardır. Gazeteler, konferansçı - lar, radyolar bir kafadan çıkmış fikri yüz otuz milyon kafaya mal edebilirler.

Harb ve sulh gibi büyük da - vaları yaymak, yaşatmak ve ta - hakkuk ettirmek demokrasinin en geniş hududları içinde bile bu sayede mümkün olur.

Büyük vadeli programları ha - kikat haline getirmekte hiç zor - luk çekmiyen Amerika harbe böyle başladı. Sulha da böyle varacak gibi görünüyor. Ame - rikanın tankları, tayyareleri harb meydanlarında işe girenken B. Rozvelt'in hususî mümessil - leri de diyar diyar geziyor, harb sonrası plânlarını hazırlıyorlar. Nankine kadar giden elçi her halde Rozvelt'e Çin oyuncak - ları getirmeyecek, Vatikandan ayrılmıyan Beyaz Saray mümess - sili de Papadan İncil masalları toplamiyacaktır. Bunlar, Ameri - kan fikir fabrikasının satış ajan - larıdır ki harb ve harb sonrası için şimdiden sipariş kabul et - mek vazifesi almışlardır.

Dün Amerikadan gelen bir habere göre bir yıldanberi bütün fabrikaları harb silâhı yapan bu ülkede şimdi harb sonrası dün - yasını kuracak projeler hazırlan - maktadır. Yapılan hesaba göre bugüne kadar yanan, yıkılan yerlerin eski hale gelebilmesi için otuz yıllık bir çalışmak kâfi gelmiş!

Bu hesaba biraz yanlışlık var gibi görünüyor. Geçen Bü - yük Harb bugünkü kadar kor - kunç olmadığı halde dünyanın eski haline dönmesi için yirmi yıl yetmemişti. Bugünkü harb henüz devam ettiğine ve görü - nüşe göre bu kıış ve hatta gele - cek yaz ortasına kadar süreceği - ne göre dünyayı eski haline çe - virmek için otuz yılın kâfi gel - miyeceği muhakkaktır. Fakat asıl mesele yıkılanı yapmak de - ğil yapıktan sonra tekrar yık - mağa meydan vermemektir. Gö - rülüyor ki en kötü şartlarla bo - yan eğen mağlûpların şahlanna - ları için yirmi yıl kâfi geliyor.

O halde dünyayı eski haline ge - tirmek plânını düşünenlerin yal - nız malzemeyi değil, ana fikri de hazırlamaları daha isabetli olacaktır. Yarını dün çevirmemek için bugünden tedbir almak lâ - zımdır. Geçen Büyük Harbi mühürleyen dört sulh ahidname - sinden hiçbirini yaşamadı, sebe - leri de anlaşılmalta gecikmedi ve neticesi bugünkü faciaya da - yandı. Aynı hisler ve aynı dü - şüncelerle kurulacak yeni dün - yanın aynı sebebelerle yeniden altüst olacağını şimdiden tahmin etmek kehanet olmaz. Yalnız kuvvete ve zafere dayanan bir sulhün ömürsüz olduğu anlaşıl - mıştır. Çünkü zafer ve kuvvet hakka ve tabii ihtiyaçlara dayan - madıkça salâbetini kaybeder ve gevşer, müeyyide olmak vasfını kaybeder. 918 sulhleri böyle ol - muştur. Yeni dünya için hazırla - nanlar bu dersi unutulursa otuz yılda kurmayı düşündükleri â - lem vadesini beklemeden yine yıkılır.

Burhan Cahid

TAKVİM 1 nci in

Rumi sene 1368	4	Arabi sene 1361
Eylül 21	Pazar Resmî sene 1942	Hızır 152

GÖNES	Ramazan		İMSAK
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
7 60	5 21	10 39	
12 11	23		

Öğle	İkinci	Akşam	Yatsı
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
13 08	16 19	18 47	20 19

Havacılık

Stalingrad dış ve içindeki muharebelerde hava kuvvetlerinin rolü

("Son Posta,, nin havacı mütehassısı yazıyor)

İkinci Cihan Harbi hiç şüphesiz geçen Büyük Harbden daha kanlı safhaları ihtiva ediyor. Geçen harbde zehirli gazın bulunmasına mukabil bu harbde uçak ve tank onun yaptığı tahribatın belki birkaç misli tahribat yapıyorlar. İşte bu harbin en kanlı safhalardan birini eski Zarizyn ve yeni Stalingrad muharebesi teşkil ediyor. Burada her iki taraf sayısız kayıplara rağmen kıyasıya boğuşuyorlar. Bir müddet etraftaki tahkimatta müdafaa edilen Stalingrad, nihayet kendi içinde sokaklarında ve evlerinde müdafaa edilmeğe başladı. Harekât bu safhaya tamamilen başka bir hususiyet arz etmeğe başlar. Sokak muharebeleri muhtelif harb çeşidlerinin en çetin ve bilhassa taarruz eden için en çok zayıf verdirenidir.

Acaba Stalingrad muharebelerinde her iki taraf hava kuvvetlerine düşen vazifeler nelerdir? Stalingrad arka kısmı Volgaya dayamış; içinde tarihin en kanlı muharebelerinden biri cereya ederken her iki taraf hava kuvvetleri de durmadan dlanmeden ateş ve ölüm yağdırmaktadırlar. Alman hava kuvvetleri Stalingradın ilk müdafaa günlerinde bugünküne nazaran çok daha kolay bir vazife almış bulunuyorlardı. Bunların vazifesi, bu şehrin ilerisinde yani Orlovca - Camennyli - Gunrac - Jablonovski - Saloviev - Jilechi - Sarepta hattında müdafaaada bulunan Sovyet kuvvetlerinin muazzam Stalingrad şehrinde faydalanmalarına ve buradan ikmal edilmelerine mâni olmak maksadile bu şehirle olan irtibat yollarını ve şehri fas-

lasız bombalamak ve ayrıca Volga üzerinde daimi surette devriyeler bulundurarak nehrin batı kıyısına kuvvet geçirmelerine mâni olmak, köprüler uçurmak ve Volgadaki Sovyet nehir filosunu yok etmektir. Almanlar bu maksad için yüzlerce uçak uçurdular. Fakat Stalingradın hâlâ müdafaa edilmekte olduğu ve buraya hâlâ takviye kuvvetleri geldiği görülmekte iken Almanların bu hareketlerinde muvaffak olmuş olduklarını kabul edemeyeceğiz. Zira Almanlar bu saydığımız işleri tamamilen yapmış olsalardı Stalingradta bugün Alman bayrağının dalgalanması gerekirdi.

O halde buna mâni olan ne idi? Sovyet uçakları ve Sovyet uçak savar silâhları!.. Bundan şu anlaşılıyor ki Stalingrad ve civarı çok kuvvetli ve kesif uçak savar silâhlarla müessir bir müdafaa sistemi haline sokulmuş, ayrıca Sovyet av uçakları da bu müdafaaı takviye etmiştir.

Hâlen vaziyet Alman hava kuvvetleri için daha müşkül bir durum arz ediyor. Zira her iki taraf kuvvetleri Stalingrad sokaklarında birbirine girmiş bir halde iken dost ve düşmanı birbirinden ayırtmak güçleşmiştir. Ancak çok bariz Sovyet maahleleri ve toplulukları bombalanabilir. Ayrıca Volga filosu bilfiil bu muharebeye katılmaktadır. Bunun bertaraf edilmesi için batması kâfi değil, birer mahfuz top mevzili taretlerinin ve tarassud kulelerinin yok edilmesi lâzımdır. Zira sığ olan kıyıya oturması halinde bu gemiler topları susturuncaya

kadar muharebeye devam edebilirler.

Volgadan ikmale gelince; köprüler tahrib edilmiş olsa bile nehirde hâkimiyet Sovyetlerde bulunduğundan bilhassa geceleri daimi takviyeler geçirilebilmektedir. Bunun da önlenmesi için daha gerilerde bulunan bu takviye menbalarını ve muvasala şebekesini tahrib etmek lâzımdır.

Sovyet hava kuvvetleri her türlü fedakarlığı yapmaktan çekinmiyen her Sovyet kit'ası gibi, kendilerinden istenen her şeyi takdire değer bir şekilde yapmışlar ve şehrin kurulması için zayıftan çekinmemişlerdir. Bundan sonra da onlara düşen vazife Almanların şehre giren kollarını ve daha gerilerdeki ikmal ve muvasala yollarını daimi surette tesir altında bulundurmaktır. Stalingradın akıbeti her iki taraftan birinin zayıflığını ilma'de âciz kalarak veya bu zayıflığın dehşetli karşısında ısrardan vazgeçerek çekilmekle ta'ayyün edecektir. Yalnız şu da bir hakikattir ki bu şans Sovyetlere düşerse çekilmek pek pahalıya ödenecektir gibi görünüyör.

H. U.

Eroin çeken kafadarlar

Şoför Hüseyin, hamal İbrahim ve kasab İsmail adlarında üç kafadar evvelki gece Küçükpazarda Tavaneşme sokağında bir evde toplanarak eroin içmeğe kalkmışlar. Sa da kendilerini tarassud eden Emniyet kaçakçılık bürosu memurları tarafından cürmümeşhud halinde yakalanmışlardır.

SPOR

Bugün yapılacak kupa maçları

İstanbul kupa maçlarının ilk turu bugün Fenerbahçe ve Şeref stadında yapılacaktır. Birinci ve ikinci lig arasında yapılacak bu maçlarda gözü çeken kuvvetli bir oyun yoktur. Bu itibarla maçlar sessiz sadasız bir şekilde yapılacaktır.

Fenerbahçe stadı:
İlk oyun Davudpaşa - Demirspor arasındadır. İkinci oyunu Beykozla-Rumelihisar takımları oynayacaktır. Maçlara saat 11 de başlanacaktır.

Şeref sahası:
Birinci oyun Eyüb - Beylerbeyi takımları arasında yapılacaktır. İkinci maç Topkapı - Anadoluhisarı, üçüncü maç da Taksim - İstiklal takımları arasındadır.

İlk maça saat 11 de başlanacaktır.

Muhtelit takımın ekzersizi

Yakında Almanyaya gidecek olan İstanbul muhteliti bugün Fenerbahçe stadında bir ekzersiz yapacaktır. Muhtelit takım kendi arasında oynuyacak, ekzersize saat 16 da başlanacaktır.

Galatasaray Ankaraya gidiyor

Geyva - Doğançay arasındaki hattın bozulması yüzünden Galatasaray takımı dün sabah şehrimize dönmüştür.

Ankaradaki maç

Ankara 3 (A.A.) - Demirspor-Gençlerbirliği arasında bugün yapılan karşılaşma, Gençlerin 3/2 galibiyetle bitmiştir.

Sülüsyon imalâthesinde yangın

Galatada, Kemraltı caddesinde Küçük handa sülüsyon imalâthesinden evvelki gece yangın çıkmış, atelyede bir kısmı yer yandıktan sonra itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Atelye ile tesisat 4000 liraya sigortalı olduğundan yangının neden çıktığı araştırılmaktadır.

Tarihten Sayfalar

Kayseri Kadısının başına gelenler

Yazan: Kadircan Kaflı

Cinci Hoca üfürükçülükten hızla yükselerek Anadolu kazakeri olmuştu; zira Sultan İbrahim onun sayesinde erkekliğini yeniden kazanmıştı. O kadar gözde idi ki padişah bir yere araba yahud tahtı, revanla gitse onu da mutlaka yanına alıyordu. Bunun için Cinci Hoca Hüseyin Efendinin kimseden pervası kalmamıştı; kadılıkları para ile veriyordu. Fazla para toplamak için de herhangi bir yere gönderdiği kadılıkları birkaç ay geçmeden başkalarına satıyordu.

İsmail Efendi ondan bir kadılık istedi. Cinci Hoca peşin olarak bir

şey istemeğe çındı, zira yaygaracı bir adamdı. Kayseri kadılığına tayin ettikten sonra çavuş gönderdi; beş bin kuruş istedi. İsmail Efendi bunu vermezse azledileceğini, yenisinden bir memuriyet bulmak için aylarca, belki senelerce beklemek lâzım geleceğini biliyordu; pazarlığa girdi; üç bin kuruş yani (3750) altın kadar bir para üzerinde uyuttu; hazırda parası olmadığından fazla aldı, ödedi ve vazifesine gitti.

Fakat iki ay sonra yerine başkası geldi; zavallı İsmail Efendi büyük bir kedere uğradı; telaşla İstanbulla (Devamı 4/2 de)

"Son Posta,, nin bulmacası: 18 - (15)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan her okuyucumuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa doğru:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 -- Eski Türklerin timsali (7).
2 -- Bir renk (3). Soru edatı (2), Etraf (3).
3 -- Meclis (4).
4 -- Mısır lâhı (2).
5 -- Oturmak (6). Yurdda bir yer (3).
6 -- Bir hayvan (3). Bir erkek adı (4).
7 -- Vücuda geçirilen şey (4). Bir Osmanlı padişahı (5).
8 -- Atilgan (4) 10 Tersî ipe çek (2).

8 -- San'at (2), İlahî (6).
9 -- Bir mevsim (3), Eski mekteplerin sembolü (6).
10 -- Kuduzmuşçasına (7), Mağara (2).

Yukarıdan aşağıya doğru:

1 -- Bir kadın adı (6), Bir lâkap (3).
2 -- Yağmur borusu (4), Bir serpuş (5).

3 -- İncelik (7), İşaret kelimesi (2).

4 -- Deniz generali (6).
5 -- Hububat özü (2), Yabancı (2) Baş (4).
6 -- Pöberde bir tabir (4), Eski o. tellere verilen isim (3).
7 -- Meydana (6).
8 -- Tersî endakt ederek (6).
9 -- At yetiştirilen yerde (6), Bir sayı (3).
10 -- Bir kadın ismi (6), Kısa zaman (2).

«Son Posta»nın tarihi tefriki: 73

PATRONA HALİLİN AKİBETİ

İbrahim ağa kızardı:

— «İki elleri kanda olsa vakit
fev etmedin» buyursunlar de-
diler idi.

Kırım Hanı bir şey söyleme-
den başını salladı. Bu: «Şimdi
geliyorum» manasına geliyordu.
Fakat İbrahim ağa kapıdan çı-
karken ardından titrek bir sesle
seslendi:

— Baka ağa.

İbrahim ağa durup döndü:

— Buyurun sultanım.

Han az düşündükten sonra ta-
ne tane, titrek ve boğuk bir sesle
söyledi:

— Sahibi devlet efendimizin
mübarek ellerini öperiz. Hemen
icabet eyliyecek idük. Fakat az
teehhür icab eylediğini söylen.
Elbet Cuma namazından evvel
ziyaretlerine ikdam eylerüz.

İbrahim ağa şaşaladı:

— Cumadan evvel mi buyur-
dunuz?

— Beli ağa. Cumadan evvel.

— !...

İbrahim ağa Kırım Hanının
konağından çok işgilli bir du-
rumda ayrıldı. Han neden he-
men gelmiyordu? Neden sadra-
zamlar görüşmeği Cuma nama-
zından evveline atıyordu? Cuma
namazına daha birkaç saat var-
dı. Acaba, bir tilkiden çok daha
«ayyar» olan bu adam «Etmey-
danı» tarafından bir şeyler mi
sezmişti?

Kapıcılar kethüdası vezir sa-
rayına dalgın dalgın dönerken,
Kırım Hanının kethüdası Hasan
Giray Balaya rastladı. Hasan Gi-
ray sarayın Soğukçeşme kapı-
sından çıkmış, yokuş yukarı A-
yasofyaya doğru çıkmağa çalışı-
yordu. İbrahim ağa durdu:

— Sarayı hümayundan mı teş-
rif eylersiz karındaşım?

Hasan Giray tereddüd etti:

— Yok, bir kapucu hemşehri-
miz var idi, anı ziyaret eylemiş
idük.

— Han hazretleri bu sabah
bir tarafa çıkmayacaklar mıdır?

— Yok sultanım, çıkamazlar.

— Mecburiyeti mi vardır?

— Bir misafirci gelecektir, anı
ihmal edemezler!İbrahim ağa bütün bütün pi-
relenip kuşkulandı:

— Vüzeradan mıdır?

Hasan Giray sırttı:

— Ülemadan sahibi nüfuz bir
hocadır.— Müftü efendi hazretleri
mi?

Hasan Giray gene gülümsedi:

— Ana yakın!

İbrahim ağa: «Kim öyle ise»
deyüp soracaktı, fakat Kırım
Hanının kethüdası meydan bı-
rakmadan ayrıldı.İbrahim ağa da yavaş yavaş
vezir sarayına doğru ilerledi.
Şimdi sadrazama ne söyleye-
cekti.Mehmed Paşayı odasında sa-
bırsızlıkla beklerken buldu. Sad-
razam kapıcılar kethüdasının
yalnız geldiğini görünce gözleri-
ni değirmileştirerek çıkıştı:

(Arkası var)

**PARA
PARAYI
ÇEKER**

T. İŞ BANKASI
K. TASARRUF
HESABLARI
2 İkinciteşrin
Kesidesine aylık
ikramiyeler:

1 adet 1000 liralık	
1 » 500 »	
2 » 250 »	
14 » 100 »	
10 » 50 »	
40 » 25 »	
60 » 10 »	

T. İŞ BANKASI
KÜÇÜK TASARRUF

«Son Posta»nın edebî romanı: 126

Erkeği Kadının Yazarı

YAZAN:
NUSRET SAFA COŞKUNNeş'esiz, münkesir, çıktı sine-
madan..Semahat, görülmekten korktu-
ğu için en yakın bir tramvay du-
rağına yürümüştü. Canı sıkılı-
yordu.Köye dönmek istemiyor, ne
yapaçağını da bilmiyordu.Günler, bu bomboş, teselsiz
geçiyordu.Hayat ne kadar manasızlaş-
mıştı.Yatıyor, kalkıyor, yiyor, gene
tekrar, yatmak, kalkmak,
yemek, dümdüz bir yaşa-
yış.Bütün insanlarınkin-
den pek farklı değil. Lâ-
kin yaşamağa karşı bağlılığı gün
günden azalıyor, kendini gittik-
çe yalnız, heyecansız buluyordu.

Hele bugün..

Semahate bugün arzularını
kabul ettirebilseydi belki haya-
tına biraz hareket gelecekti. Se-
mahati ister hakkı, ister haksız
bulsun, bu imkânı elde edeme-
mişti. Saadet, yalnız ihtirasları-
na hitab ediyor, onu kollarının
arasından bıraktığı an unutuyor-
du. Füsün, zaman zaman merha-
metini tahrik etmekte ileri bir
mana ifade etmiyor, Gönül'ün alâ
kasını ise garib bir şekilde kar-
şıyordu; mütereddid ve endi-
şeli..Üzerinde, belki Semahate çok
benzediği ve kendisine karşı a-
şırı derecede bir sempati göster-
diği için biraz duruyordu. Bu ca-
zib genç kızın, tesiri devamlı ve
kuvvetli değildi.Elleri paltosunun cebinde, yağ
mura rağmen, Tünele doğru yü-
rüyordu. Dalgın ve üzgündü.
«— Ben ne olacağım!» diye dü-
şünüyordu. Çalışmıyordu. İstan-
bula geldiğindenberi bir eser bile
çıkaramamıştı. Babasından
kalan paranın gölgesinde, böyle
tufeyli yaşamak, günleri boş ge-
çirmek, bazı gün Saadetin kolla-
rının arasına koşmak, bazı günü-
nü Gönül'ün yanında geçirmek,
arasına Semahate eski günlerihatırlamak, artık hayatını dol-
duramaz olmuştu. Yavaş yavaş
asabı bozuluyor, sinirli oluyordu.
Tekrar kendini san'ata vermek,
yeni ilhamlar bularak, eserler
vücuda getirmek istiyordu. Lâ-
kin, bu fikir hiç te cazib gelmi-
yor, ruhunda eski enerjiyi bula-
mıyordu.İnsanları yeni kalıplara sokan
ya büyük saadetler yahud derin
ızdıraqlardır. İkisi arasında, ne
saadete yakın, ne ızdıraba yakın
hisler insanlarda ruh deprenme-
leri yapamaz. Semahati görebil-
diği için eskisi kadar muztarib
değildi. Semahate tamamen ma-
lik olamadığı için mes'ud sayıl-
mazdı. İkisi arasında mütevek-
kil, duyguları isimlendirmeden
yaşamak ne zevksiz şeydir. Ha-
yata küsmekte, insanın kendi
kabuğuna çekilmesinde de başka
bir zevk vardır. Kendi âleminin
sesini dinliyerek, her şeye kulak-
ları tıkalı, gözleri bağlı yaşama-
nın da bir ifade kudreti mevcud-
dur. Şimdi, kendi âlemile, dış â-lemin ortasında, bir ayağını bi-
rine, diğer ayağını öbürüne ata-
rak yaşamak hiçbir şey duyma-
dan yaşamaktı. İztırab çekiyor,
merhamet duyuyor, ihtirasları-
nı doyuruyor, sevindiği oluyor,
fakat bunların hiç biri ruhunda-
ki kurak çölde serin bir rüzgâr
estirmiyordu. Bir şey isteyen, bir
şey arzulayan, fakat bunun ne
olduğunu bilmiyen insanlara has
hisler..İçinde namütenahi bir boşluk
bir eziklik vardı ki, bu ona ha-
yatı renksiz ve tatsız gösteriyor-
du. Yıllar harcanmış, saçları be-
yazlanmıştı. Bunlar, yaşlanma-
nın tevliid ettiği araz mıydı? Bu-
na, «hayır!» diyebiliyor.. aç bir
midenin, iki lokma için çarpın-
ması gibi, ruhunun bir şeylere
hasret çektiğini anlıyor. Bu ta-
hassür neyedir? Şehvete mi, kar-
şılığı var, hayır, aşka mı? Sevi-
yor.. Maceraya mı? Kaçıyor..
Belki bunların hepsine ve belki
başka türülerine..

(Arkası var)

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasından: Bilumum fabrikatörler ve sanayi müessese sahipleri ile her nevi büyük ve küçük imalâtla istigal edenlerin nazarı dikkatine:

Odamıza kayıtlı ve kayıtsız fabrikatörler ve sanayi müessese sahipleri ile
keza her nevi imalâtla istigal eden atölye sahipleri ilân tarihinden itibaren en
geç bir ay zarfında odamız sanayi şubesi müdürlüğüne şifahi müracaatla
tevzi edilmekte olan sanayi siciline aid bedelsiz matbu beyannamelerden ala-
rak ikmal ile sanayi şubesi müdürlüğüne imza mukabilinde tade etmeleri e-
hemmiyetle rica olunur.

Müddeti zarfında veya müracaat etmekten istikâf edenler Ticaret ve Sana-
yi Odaları kanununun madde-i mahsusuna tevfiқан tecziye edileceklerdir.

NOT:

Odaya kayıtlılar sicil vesikalarını, kayıtsızlar ise ünvan tezkerelerini hîni
müracaatlarında birlikte getirmeleri lâzımdır. «10102»

TIYATRO

Şehir Komedi Tiyatrosunda

“YALANCI,”

Yazan : Nusret Safa Coşkun

İtalyan sahnesinde yıllarca bo-
rusunu öttürmüş olan «Com-
media dell'Arte» dediğimiz, esas-
ları bizim klâsik tuluata pek benzi-
yen İtalyan tuluatı ile, akli sıra çetin
bir mücadelede girişen Carlo Gol-
doninin «Yalancı» sı, Şehir Komedi
Tiyatrosu sahnesinde, klâsik İtal-
yan tuluat sahnesine ilâniharb etti-
ği halde, bu eserinde tamamen, o
tip tiyatro eserlerinin tekniğini,
karakterlerini hattâ eşhasını mü-
kemmelen benimsemiş bulunan
Carlo Goldoninin bu piyesinden,
temsilden söz açmadan evvel, ko-
medi tiyatrosunun komik halini an-
latmak lâzım!

Komedi tiyatrosu binası:

Konturat şartlarına riayet etme-
miş, yahud, ev sahibinin kira bede-
lini artırmak için bulduğu «fevka-
lâde ahval» hilelerini yutmuş bir kl.
racı gibi, Fransız tiyatrosundan ka-
racı gibi, Fransız tiyatrosundan ka-
racı dışarı edilen komedi kısmı, bir
felâketzede tevekkelile «Ses» sine-
masının tahliye ettiği binaya sığın-
mış bulunuyor. Mükemmel bir at
cambazhanesi, yahud bugünkü ah-
vale uygun bir tabirle sığınağa ben-
ziyen, bu Nasreddin Hocanın tür-
besi kılıklı binada Şehir Komedi
tiyatromuzun ne yapacağını düşü-
nüydüm. Muhteşem bir gazinosu
olduğu halde, bir tiyatroya malik
bulunmayan bedbaht şehrin bedbaht
san'atkâr ve idarecileri, ellerinde
mevcud para, gayri mevcud, imkân-
larla Stalingradda, birkaç defa el
değiştirmiş bir binayı andıran bu
salaşta ne yapacaklardı? İtiraf e-
derim, piyesten çok bunu merak
ederek gittim. Enerjinin, san'at ve
meslek açıklığının güzel bir tezahürile
karşılaştım. Kısa bir zaman içinde,
bina, 60'ından sonra azan bir köca

karı gibi, sürmüş sürüştürmüş, tak-
mış takıştırmış, yapmış yakıştırmış-
tı. Binanın ne şartlar dahilinde hal-
ka açıldığını bilmeyenler, benim
bina üzerinde bu derece ısrarla du-
ruşumun sebebini anlıyamazlar.
Zihniyetimiz, «Mektebler olmasa
maarif nazırlığı kolay olacak!» di-
yen meşhur zatınkinin aynı.
Bilmiyorum, belediye Şehir
tiyatrolarını başında bir an-
garya mı telâkki ediyor? As-
falt yolu, merdiveni, duvarı, yeşil
sahayı bırakalım, aman bir tiyatro
yapalım. Bu halka, san'ate, san'at-
kâra karşı da boynumuzun borcu du-
r.

Müellif ve eser:

Carlo Goldoni, 1707 de Vene-
dikte doğmuş, 150 ye yakın eser
yazmış, meşhur bir İtalyan müellifi.
Yalancı, bize «yalancının munu
yatıya kadar yanar» sözünü, haddi
zatında bunu bir tez olarak alma-
makla beraber, anlatmaya çalışıyor.
«Yalancı», kendine hâs «ince buluş-
lar» şeklinde masumlaştırılan tek
ayağının üstünde bin bir yalan söy-
lemek hastalığına müptelâ bir ada-
mın, saf ve budala uşağı ile, bir ya-
lan tasarı ederken, bir yalanlar sil-
silesi vücuda getirerek geçirdiği
maceraları görüyoruz.

Mevzunu, bu güzel komediyle
görmelerini tavsiye edeceğim oku-
yucularımın zevkini kaçırmamak
için anlatmıyacağım.

Goldoni ile, Molyerin bu tarza
kaçan eserlerindeki meselâ «Dek-
bazlık»la aralarındaki kuvvetli mü-
bahete işaret ettikten sonra temsile
geçebiliriz.

Nasıl oynandı?

Yalancıyı Vasfi Rıza, uşağını da

Mahmud oynuyorlardı. Mahmudun
rolü, bizim klâsik tuluat komedi-
lerindeki «İbiş komik»in aynıdır.
Bu rol, pek maskaralaştırılarak da
oynanır, ki bu takdirde çok güldür.
mesine mukabil, bayağı kaçar, ya-
hud da, daha ağırbaşlı temsil edi-
lir. Birincisi aktöre sempatiyi çabuk
kazandırır, ikincisi san'at kudreti
ister, ince bir komedi havası içinde,
fakat Commedia dell'Arte tekniği-
nin şartlarını ihmal etmemek şar-
tı ile, bittabi biraz mübalâgalı oyna-
nır ki, şayanı tercih olan bu ikinci
oynayış tarzı, sahnede, tabiri ma-
zur görün «Sulu» görünüşüne mâni
olur. San'atkâr palyaço haline gel-
mez.

Güzide san'atkâr Mahmud, bi-
rinci tarzı ihtiyar etmemek suretile
plyese, renk ve hareket verdi. Ko-
lay oynamak, yorulmadan, dalakla-
rı şişirmek yolunu bırakıp, saflığı,
buda'alığı, hokkabaz değil, san'at-
kâr şuurile ifade etti. Mahmudu bü-
tün samimiyetle tebrik etmeli-
yim. Ya Vasfi Rıza? Sevimli san-
atkâr, aynı tip ve karakterdeki rol-
lerin kalıbına göre şahsiyetini
kaybetmek üzere idi. Ne yalan söy-
liyeyim, «Yalancı»daki Lelio rolün-
de de aynı tarza kaçacak diye kor-
kuyordum. Fakat Vasfi Rıza, eski
hüviyetini bir manto gibi sırtından
atarak, rolünü tam mânasile giyin-
mişti. Yalnız, proloğu söylerken,
bir aktörden çok konferansçıya ben-
ziyordu. Bir de sağa ve sola hare-
ketler yapmaktan ziyade, perdenin
önünde pek ileri geri gidip gelyor-
du. Bu hareketler biraz da sağa ve
sola taksim edilirse iyi olacak. Bun-
dan başka Vasfi Rızanın rolü üze-
rinde söylenecek hiç bir söz yoktur.
Mükemmel oynadı. Behzada, birçok
meclislerde gözü kapalı konuşma

sından başka takabileceğim hiç bir
kusur bulamıyorum: Said, ilk çıktı-
ğı zaman, renksizdi. Oyundaki asıl
hüviyetini sonradan buldu. Meh-
med Karaca, lüzumundan çok fazla
sert bir «Tiran»dı. Perdenin önün-
de söylediği kısım, hadid bir dilk-
taförlükünü andırıyordu.

Perihan, rolünü iyi benimsemiş-
ti. Gayet temiz konuştu. Yalnız söz
söylerken, ellerini hep karnı hiza-
sında birleşik tutmamalı. Biraz da
rolünü, Nev'in Seval'in hatasına
düşmemek şartı ile, mübalâgalı oyna-
malıdır.

Nev'in Seval, ayrı karakterler ta-
şyan, iki kardeşin biraz daha dina-
mik ruhusudur. Fakat, bazı yer-
lerde hareket ölçüsünü kaybediyor-
du. Meselâ, Ottavio ile evlenmek ka-
rarını verdikten sonra seke seke çı-
kıştı hiç de cazibeli değildi. Refik Ke-
mal, Florindo'nun mahcubluğunu,
güzel tebarüz ettirdi. Yalnız bayılı-
şı pek sun'idi, bir de serenadın ki-
min tarafından çaldırıldığı, hediye-
lerin kimin tarafından gönderildiği
meydana çıkarken, heyecansızdı.
«Ah, işte hepsini ben göndermiş-
tim!»i ifade eden mimik ve jestle-
rin daha bariz ifadesi lâzımdı.

Melâhat İçli, «İçki kız» komedi-
sindeki hüviyetinden şıyrılamıyor-
du. Birazda sesini, daha akordlu
kullanması icab eder.

Şevkiye, küçük rolü içinde, müm-
kün olduğu kadar, müvaffaktı. Yal-
nız bir kusurunu söylemeliyim: Sev-
diği adamın babasıyla karşılaşmış da,
onun kim olduğunu öğrendiği za-
man, Venedik gibi büyük bir şehir-
de, aradığı adamı ilk adında bul-
muş olmanın sevincini pek sönük
gösterdi. Bu noktaya da dikkat e-
derse mesele yok.

Yaşarı pek beğendiğimi de söy-
lemeliyim. Jestlerle, mimiklerle
hattâ konuşuş tarzı ile, bu tip kome-
dilerin istediği bir kalıptaydı.

Dekor ve kostümler:

Dekor, İtalyanın havasını tama-
men veriyordu. Birinci perdede sa-
bah olurken ışıkların geçirdiği gay-
ri tabii iltihâlar bir tarafa bırakıl-
ırsa, teknik hiç bir hata gözüme
çarpmadı. Kostümler de, dekorla
tam bir ahenk teşkil ediyordu.

Notice:

Komedi tiyatrosunun ilk eserini,
çekinmeden tavsiye edebilirim. İn-
ce espriler, klâsik tuluatın lâzımı

Hergün

(Baş tarafı 2 nci sayfada)

sinin müsaadesile memnu iş sa-
halarının bir kısmında bile çalı-
şabilirler. Fakat Fransada bir de
ikinci kısım Yahudi vardır, ki
bunlar Fransaya son yıllar için-
de gelmişler. Orada yerleşmiş-
lerdir. Fransa bu kısım Musevi-
leri memleketin muayyen bir kıs-
mında oturmaya davet etti. İşte
o zaman da Amerikanın en şid-
detli protestosu geldi.

Bu protesto Fransada oturan
Musevi ırkının hem kuvvetli,
hem de zayıf tarafını, aynı za-
manda Yahudi meselesinin esa-
sını gösterir.

Kuvvetli taraf Fransada otu-
ran Musevi ırkı bir haksızlığa
uğradığı veya kendisini bir
haksızlığa uğramış gördüğü
takdirde dış memlekette
yabancı bir devletin mü-
dahalesini celbedebilmek kud-
retine malik gibi görünmesi-
dir. Fakat işte bu kudrettir, ki
Fransada oturan Yahudi ırkının
aynı zamanda zaafını teşkil et-
mektedir.

Filhakika Fransada 3 Birinci
teşrin 940 tarihinde yapılan ilk
kanunun o vakit neşredilmiş ol-
an mucib sebepleri arasında şu
cümleyi görüyoruz:

«Çok şerefli istisnalar ne de-
rece doğru olursa olsun Musevi
nüfuzu Fransada yapışıcı ve za-
manla eritici olarak tesir etmiş,
ve hükümetin hareketlerine mü-
essir olmuştur.»

Bu kanunun neşri sırasında
ve sonraları Fransız gazetelerin-
de çıkan yazılardan anlaşılıyor,

gayri müfariklı olan beylik hareket
ve mizansenler ve san'atkârların kat-
tığı hususiyetlerle «Yalancı» herke-
si meşgul edip eğlendirecek, bol bol
güldürecek, yani komedi tiyatrosu-
nu vazifesini yapmış telâkki ettire-
cek bir eserdir. «Yalancı»nın tesiri
altında yalan söylediğimi hiç san-
mıyorum.

Nusret Safa Coşkun

ki Fransa, hiç değilse Fransanın
Bir kısmı Fransız Yahudisini
Almanya'ya karşı beslediği ki-
nin sevki ile Fransanın bu har-
be sürüklenmesine saik olmuş
olmakla itham edecek kadar ileri
gitmiştir.

Fransada Yahudi ırkı için ya-
pılan bu kanunun daha çok ser-
ti ve Yahudi unsurunun birçok
dünya memleketlerine yayılmış
ve idare makamlarına geçmiş ol-
ması dolayısıyla dış memleket
müdahalesini celb edecek kud-
rete malik olduğu hakkında
mevcud hissini çok sertti Avru-
panın hemen her memleketinde
vardır, bu hüküm, bu his me-
selâ Almanya'da, İtalyada, dev-
let ve hükümet reislerinin dil-
lerinde daha ağır bir itham halini
alıyor.

Bütün bu his ve hükümler is-
ter doğru, ister yanlış olsun, göz
önüne alınacak olursa, Ameri-
kanın Fransadaki Musevi ırkını
siyanet için yaptığı protestonun
bizzat Musevi ırkı lehinde çıkıp
çıkmadığı şüpheye düşer.

Fransayı bir misal olarak gös-
terdikten sonra tekrar edelim:

1942 nin Yahudi meselesi tir-
carî, içtimaî, harsî, y ahud ahlâkî
olmaktan çıkmıştır, bu mesele
İngilterede kurulan bir cemiyet-
tin çalışması ile halledilemez.

Eğer Anglo - Sakson âlemi
kat'i bir zafer kazanacak olursa
Musevi ırkı hemen istediği mem-
lekette istediği şekilde oturacak,
fakat yine o memleket halkının
gözüne batmakta devam ede-
cek. Eğer zaferi mihver kazanır
veya bir uzlaşma sulhu olursa
Avrupa dışına çıkacaktır.

Şarkta bu şekilde bir Musevi
meselesi yoktur, bundan dolayı
sükretmeliyiz. Ekrem Uşaklıgil

Muhtaç çocukları kısm
darbesinden korunmak için
yardımmızı rica ediyoruz.
Çocuk Esirgeme Kurumu
Genel Merkezi

Memleket haberleri

Zilede

Şehir istasyona doğru gittikçe inkişaf ediyor, yeni eserler ücudada getiriliyor

Belediye Reisi Fuad Akman

Zile (Hususi) — Şehrin merkez nüfusu 17 bin beş yüzdür. Mevcud binaların ekserisi birçok şehir ve kasabalarımızda olduğu gibi eski tarz üzerine inşa olunmuş, fakat bundaki isabet asırlar geçtikten sonra anlaşılmıştır. Bu evler, buralarda tekerrüründen korkulan mahud zelede hayret verici bir mukavemet göstermiş ve böylece birçok zarar kendiliğinden önlenmiştir.

Kazanın büyüme başlaması üzerine mütemadi cereyanla çalışan elektrik tesisiatı kifayetsiz hale gelmeye başladığından şehrin belediye ve parti reisi Fuad Akman, bu ihtiyaç üzerine önemle durmaya başlamıştır. Şehrin içme suyu iyi ve کافی miktardadır.

Zile şehri dahilinde küçük el sanatları de taammüm yoluna girmek arifesindedir. Kısmen Turhaldan getirilen ve kısmen mahallen istih. sal olunan kendir nebatı ile kendir çıkırıkları kurulmuş ve iplik imaline başlamıştır. Şimdilik adedi yirmiye bulan bu çıkırıklar tedricen çoğalacak ve ileride umumî bir mahiyet alacaktır.

Belediye bütçesi, reisim himmetile elli bin liraya yükseltilmiş, şehrin en işlek yerindeki güzel park islah olunmuş, ortasına bir büst diktilmiştir. Şehre beş kilometre mesafede bulunan istasyonda toprak ofisi anbarları yapılmış, ayrıca evler

İzmirde

Öz oğlunu çifte ile öldüren 60 lık baba 20 sene ağır hapse mahkûm oldu

İzmir (Hususi) — Kendi öz oğlu Hüseyini söylemiş olduğu ağır sözlerden müteessiren çifte tüfeği ile arkasından nişan alarak kasden öldürmekten suçlu Kemalpaşanın Parsa köyünden Mustafanın muhakemesine şehrimiz Ağırceza mahkemesinde devam edilmiş ve karar tefhim edilmiştir.

Heyeti hâkime, Mustafanın suçunu sabit gördüğünden idam cezasına bedel 30 sene ağır hapsine, ancak 60 yaşını tecavüz ettiği ve oğlu Hüseyinin kendisine söylediği ağır kelmelerin cezayı hafifletici mahiyette olduğundan cezasının üçte biri indirilerek 20 sene müddetle ağır hapse konulmasına karar vermiştir.

Eveâd katili baba, sararmış olduğu halde ağır adımlarla mahkeme salonunu terketmiştir.

Askerî vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

ziini yeniden zaptetmek suretile ehemmiyetli denbilecek terakkiler kaydetmiş oldukları ve Terek cenubundaki tazyiklerini de artırarak Sovyetleri bir kesimde bu kere de bir miktar daha geri çekilmek zorunda bıraktıkları anlaşılmaktadır.

Sovyetlerin şimal cihetinden olduğu kadar son günlerde cenub tarafından da büyük kuvvetlerle, fakat neticesiz yardım-taarruzları yapmakta oldukları Stalingradın Orlovka varoşu garbında evvelki gün Almanlar tarafından kuşatılmış olduğu bildirilen Sovyet kuvvetleri hakkında henüz ne Alman kaynaklarından yeni bir haber, ne de Sovyet kaynaklarından bir yalanlama neşredilmemiştir.

Dünkü Alman resmi tebliği ise diğer bazı haberler arasında sadece Rschev sahasında bir taraftan mahallî Alman taarruzları, diğer taraftan da Sovyetlerin püskürtülen karşı taarruzları neticesinde Sovyetlerden birkaç yüz esirle bir miktar tank ve 44 top alındığını kaydettilikten sonra Ladoga gölü cenubunda kuşatılmış olan Sovyet kuvvetlerinin 7 tümen kadar olduğunu ve 28000 kadar ölü verdirmek, 12,200 esir almak, 244 tank, 300

küsur top vesaireyi de iğtinam veya tahrib etmek suretile bu tümenlerin imhası işinin tamamlandığını bildirmektedir. Harbin bu dördüncü senesinde tümen mevcudlarının miktarı hakkında pek kat'i rakamlar zikredilemez. Eğer, mümkün meretebe az hata yapmış olmak için biz bu mevcudları normale yakın farz edersek yedi tümenin diğer teferrüatle birlikte 100,000 den bir parça fazla mevcudlu üç kolordudan mürekkebe zayıf bir orduya teadül ettiğini ve Almanlar şayed müteakib tebliğlerinde esir ve ganimet sayısının arttığından bahsedemezlerse bunun ancak yarısına yakın bir kısmının imha edilebilmiş olduğunu anlarız.

Almanların bu yeni muvaffakiyeti aded bakımından pek mühim sayılamasa bile temin ettiği sevkülceyi netice bakımından çok mühimdir. Gerçekten, Sovyetlerin geçen kış o kadar gayret sarf ile ve Leningrad muhasara ordusunu gerisinden vurmak maksadile Wolhof nehrinin garb sahiline geçirebilmiş oldukları büyükçe kuvvetler Almanlar tarafından 1942 senesinin ilk hareketleri esnasında kısmen tard, kısmen de kuşatılarak imha edildikten sonra Sovyet başkomutanlığı serbestleyen bu muhasara ordusunu, son zamanlar zarfında hem Leningraddan, hem de Ladoga gölü cenubundan müteakib hareketlerle yeniden tazyik etmeği karrarlaşmış ve bu hareketin icrasına da girişmişti. İşte, Almanların bir taraftan Sovyetlerin Leningradtan Neva'yı cenuba doğru mürür teşebbüslerini mütevaliyen püskürtürken diğer taraftan Ladoga cenubunda fazla ilerleyen Sovyet kuvvetlerinden 7 tümeni her zaman olduğu gibi Alman stratejisine hâs bir ustalıkla yaptıkları karşı taarruzlarla kuşatmağa ve yarısını dahi olsun imha etmekle Leningrad muhasara eden Alman ordusunu yeniden sıkışmak tehlikesinden kurtarmağa muvaffak olmaları dolayısiledir, ki bu netice mühim görülmektedir.

2 — Diğer cephelerde: İngiliz - Amerikan hava kuvvetleri iki üç gündenberi ayrı ayrı hareket eden büyük hava teşekkülleri halinde garbi ve şimali Almanya ile işgal altındaki Fransaya karşı akınlarını yeniden sıklaştırmışlardır. Bir taraftan da Mısırın batı çölü ile şimali Libya ve orta Akdeniz havâlisinde hava faaliyetlerini son günlerde çok artırmış olan İngilizler El-Alemeyn cephesinin İtalyan kuvvetleri tarafından işgal edilmekte olan merkez mıntakasına karşı da geçen Çarşamba günü erkenden büyükçe ölçüde ve şiddetli bir taarruz hareketi icra etmişler ve bazı İtalyan ileri mevzilerini işgal ettikten sonra durdurulmuşlardır. İtalyanlar, İngilizleri henüz bu ileri mevzilerden çıkaramamışlardır. İngilizler de işgal etmiş oldukları bu mevzileri durmadan tahkim etmektedirler. Bu yeni hareket gerçi zâhiren bir taarruzu keşif mahiyetindedir. Fakat İngilizlerin tekrar eski mevzilerine çekilmiyerek işgal ettikleri mevzilerde yerleşmeğe çalışmaları hakikatın böyle olmadığını ve fırsatı müsaid bulurlarsa bu taarruzu umumî bir taarruza inkilâb ettirmek niyetinde olduklarını ihsas etmektedir.

Madagaskarın hemen bütün ilmanlarile birlikte merkezi olan Tanarino şehrini de işgal eden İngilizler şimdi adanın cenub kısmında Fransız kuvvetlerinin son mukavemetlerini kırmakla meşguldürler ve Japon denizaltılarının Atlantığe dahi geçtikleri haberinden sonra Mozambik kanalını tamamen ellerine geçirebilmiş olduklarından dolayı hiç şüphesiz bugün büyük bir sevinç içinde dirler. İngilizler, esasen pek eskidenberi dünya denizlerinin ehemmiyetli stratejik geçid ve sahalarını ellerine geçirmek merak ve ihtiyadındadırlar. Dünyanın büyük bir kısmına şamil olan hâkimiyetlerinin esaslı olarak muhafazası için bunun çok doğru bir hareket olduğuna da şüphe yoktur. Mozambik kanalını ellerine geçirebilmekle bu hususta yeni bir adım daha atmışlar ve şimdi bütün dikkatlerini, öyle görünüyor, ki Senegal'in Dakar limanına çevirmişlerdir. Atlas Okyanusunun en dar olan sahasının bir kenarını teşkil eden Brezilya burnu kendi emellerine hizmet eder bir hale geldikten sonra bu ve ihtiyarile kendi taraflarına bu sahanın diğer kenarında bul-

Tarihten sayfalar

(Baş tarafı 3/1 de)

döndü; Cinci Hocaya gitti; şikâyet te bulundu; hattâ parasını geri almak için bir arzuhal yazdı. Yalvardı, yakardı; tehditlerde bulundu; ancak bin kuruşunu kurtarabildi. Lâkin paranın geri kalanından vazgeçmiş değildi:

— İki bin kuruşu mu daha verir. Zira faizleri sekiz yüz kuruş olmuştur. İki ay Kayseride kalışımı yüz kuruşa tutun!

Dedi. Cinci Hoca köpürdü; ağır sözler söyledi; kovdu; İsmail Efendi gitmiyordu. O zaman Cinci Hoca hademelerine bağırdı:

— Bre, koman şunu! İsmail Efendi hademelerden zorlu bir dayak yedi; bir eli de yaralandı. Kapı dışarı atıldı. Fakat hakkın dan vazgeçmemişti. Şeyhülislâm Abdürrahim Efendiye gitti. Şeyhülislâm birçok defa böyle hâdiselerle karşılaşmıştı. Cinci Hocaya rüşvet verenlere kızıyordu:

— Rüşvet verenin de alanın da akıbeti budur!

— Vallahi ben rüşvet vermiş isem gönül rızasile değildim; tayin olunduktan sonra çavuş geldi. Mecbur ettiler; faizle alıp verdim.

Parayı aldı; bazırğânı söyledi; sözlerine inandırdı. Bunun üzerine Şeyhülislâm hemen Sadrazam Kara Mustafa Paşaya gitti; hâdiseyi anlattı. Bu rezaletler devlet binasına konulan birer kundaktı; iş çığırından çıktınca padişah:

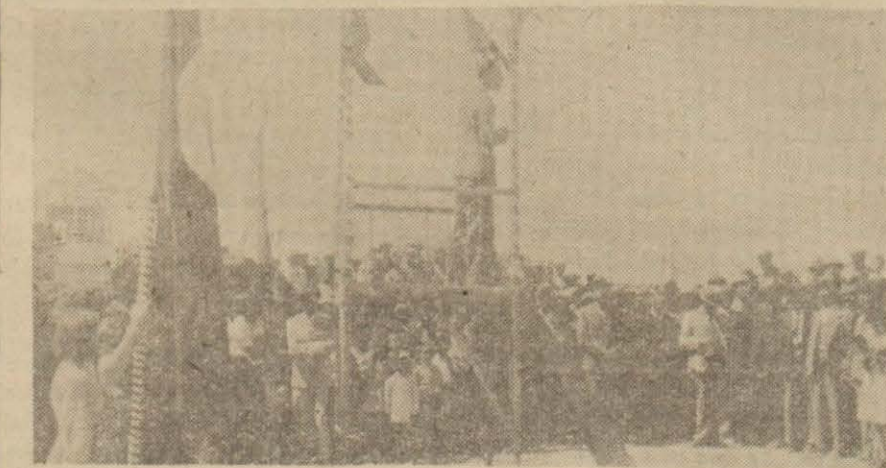
— Niçin vaktile söylemediniz? Diyerek gazebe gelmez miydi? O zaman ikisinin de halleri hoş olmazdı.

Sadrazam Kara Mustafa Paşa Cinci Hocanın konağına adam yolladı; kethüdasını çağırttı; fena halde çıkıştı, tehdid etti. Cinci Hoca bu sefer korktu ve paraları tamamile geri verdi.

Ondan evvel de birçok rüşvet vak'aları halkın diline düşmüştü. Padişahın aklı başında olduğu bir zamana rastladı; Cinci Hoca kazakerlikten azlolundu; yeni yaptırdığı saraydan çıkarıldı; lakin çok geçmeden bu fırtına yatıştı; eskisinden daha nüfuz kazandı.

geçmeyen Dakarı da cebren ellerine geçirebilirlerse İngiliz - Amerikalıların Alman denizaltılarına karşı daha müessir mücadelelere girişecekleri mevdandadır. K. D.

Bor talebe okutma ve koruma birliği

Bordan yazılıyor: Bundan bir müddet evvel memleket çocuklarını okutmak ve korumak üzere Bor'da bir «Talebe okutma ve koruma birliği» kurulduğunu haber vermiştik. Bu birlik Bor halkının ve Bor

li yardımlarını temin etmek suretile Bor'da bir ortaokul binası yaptırmağa teşebbüs etmiş ve binanın temelini de atmış bulunmaktadı.

Resim temelatma merasimini göstermektedir.

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

BU SABAHKI HABERLER

Londraya göre:

Almanlar Stalingrad'da yeni mevziler aldılar

Macarlar da 3,000 esir aldıklarını bildiriyor

Londra, 4 (A.A.) — Dün Stalingrad'da en şiddetli çarpışmalar şimal kesiminde cereyan etmiştir.

Almanlar büyük miktarda tank ve taryaların himayesi altında kitle halinde hücumlarda bulunmuşlardır. Biraz ilerlemişler ve meskün bir mahal zapt etmişlerdir.

Şehrin başka kesimlerinde Alman hücumları püskürtülmüştür. Stalingrad cenubunda Rus kıtaatının mevzileri geri alınmıştır. Takriben bir Alman taburu imha edilmiştir.

Anudane çarpışmalardan sonra kıymetli mevziler düşman eline geçmiştir.

Kafkasyada şiddetli çarpışmalar cereyan etmektedir. Almanlar meskün bir mahallenin harici kısmına girmişlerdir.

Macarlar 3000 esir aldılar
Berlin, 4 (Radyo) — Macar kumandanlığı tebliği:

Macar ordusu tarafından müdafaa edilen cephe boyunca bu hafta şiddetli topçu ve istikşaf faaliyeti olmuştur.

Don üzerinde kuvvetlerimiz mahalli taarruzlar icra etmişlerdir. Müteaddid Sovyet üsleri tahrib edilmiş. 3000 esir alınmış, mühim miktarda ganimetler elde edilmiştir.

Macar taryaları büyük bir faaliyet göstermişlerdir. Cephe gerisindeki vâsi orman muntakaları temizlenmiştir.

Romaya göre
Roma, 4 (Radyo) — Berlin'den alınan haberlere göre, Stalingrad muharebesinin şiddet merkezi gitgide şimale intikal etmektedir.

Orlovkanın işgali şimali garibdeki Sovyet müdafaa sisteminin tamamını tehlike düşürmüştür. Çember için alınan kuvvetler çok mühimdir.

Filen Stalingradın zaptının ehemmiyeti kalmamıştır. Harekâtın başlıca hedefi Volga nehrini kesmek idi. Bu hedefe tamamlanarak varılmıştır.

Ekrem König Pariste yakalandı Türkiyeye gönderilecek

Ankara, 3 (Hususî) — Hariçye Vekâletinin mühür ve antetlerini taklid ederek sahte evrakla memleketimiz namına sipariş edilmiş gösterilen taryapariş edilmiş gösterilen taryaparişleri İspanyaya satan Ekrem König Pariste tevki edilmıştır. Dipnomatic teşebbüsler yapılmış olduğundan yakında memleketimize gönderilecektir.

Almanların eline geçen bir Sovyet emirnamesi

Cephede ölen subay ve erlerin palto, elbise ve takımlarını çıkarmak mecburi

Berlin, 4 (Radyo) — Stalingrad'da harbeden 61 inci Sovyet tümeni komutanı tuğgeneral Avakamoff'un bir emirnamesi Alman kumandanlığının eline geçmiştir. Bu emirname şu maddeleri ihtiva etmektedir:

1 — Savaş esnasında ölen subay ve erlerin palto, elbise ve mesin takımları çıkarılmalıdır.
2 — Bu palto, elbise, dış çamaşır ve mesinler askeri depolara nakledilmelidir.
3 — Bilâhare depolardan alınıp cepheye gönderilmelidir.

M. Rommelin beyanatı:

"Çölde nasıl şartlarla çarpıştığımız öğrenildiği zaman dünya hayretler içinde kalacak,"

Mareşal dedi ki: "Mısırın kapısındaız ve bulunduğumuz yerleri muhafaza edeceğiz,"

Berlin, 4 (A.A.) — Dün propaganda nazırı Dr. Göbbels evinde yaptığı bir toplantıda basın mümessillerine Mareşal Rommel tanıtmıştır.

Mareşal Rommel beyanatta bulunmuş ve Afrikada ve Mısırda harbetmekte olduğundan çok iftihar duyduğunu, bu muharebelerin çok çetin olduğunu söylemiş ve ezcümle şunları söylemiştir:

"Başarılarımız sayıca çok üstün bir düşmana karşı elde edilmiştir. İleride tarih bu muharebeyi yazdığı vakit ne kadar kuvvetlerle çarpıştığımızı ve ne başarılar elde ettiğimizi dünya hayretler içinde öğrenecektir."

Mısırın kapısı elimizdedir. Führerin dediği gibi bulunduğumuz yerleri muhafaza edeceğiz. Temmuzun başındanberi Mısır ve şimali Afrikada 2500 düşman tankı imha edilmiştir.

Mareşal, çöl muharebelerinin başka tarzda olduğunu, kumandanın ön safta bulunması lâzım geldiğini, bazı anlarda kumandanın ani ve kat'i kararlar vererek mecburiyetinde bulunduğunu söylemiştir.

Mareşal sıhhati ve tekrar vazifesi başına avdet etmeyeceği hakkındaki haberleri kat'i bir surette yalanlamış ve yakında vazifesi başında bulunacağını söylemiştir.

Moskovadan bildiriliyor

"Stalingrad"ın akıbeti sallantıda,

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

1 — Şimalden Don istikametinde Sovyetlerin taarruz ettiği yerde,
2 — Sovyetlerin cenubdan taarruz ettikleri yerde,
3 — Don üzerindeki köprü do-laylarında,

En buhranlı nokta hep şimal endüstri mahallesindedir. Eğer Almanlar burada muvaffak olurlarsa Stalingrad'ın geri kalan kısmı da pek büyük tehlikeye düşecektir.

Tahmin edildiğine göre Don dirseğinin öte tarafında Stalingrad muharebe meydanına gitmek üzere 20 Alman tümeni beklenmektedir.

70 gün, 70 gece
Moskova 3 (A.A.) — Cephe-

Sürekli yağmarlar hatta tahribat yapıldığından Ankara treni 3 gün işlemecek

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

mizden de trenler hareket edememişlerdir.

Yolun açılması için Haydarpaşadan 500 ameile gönderilmiş, 9 uncu işletme müdürü de hüdise mahalline gitmiştir.

Hattın üç günde açılacağı ve bu müddet zarfında trenlerin işliyemeyeceği anlaşılmaktadır.

Evvelki gün Haydarpaşa ve Ankaradan hareket eden trenler muhtelif istasyonlarda beklenmektedir.

Bir ameleyle yıldırım isabet etti
Evvelki gece saat dört buçukta Erenköy ile Göztepe istasyonu arasındaki elektrik amelelerinin çadırına yıldırım isabet etmiş, yatmakta olan işçilerden İsmail çarparak kömür haline getirmiştir.

Aynı çadırda bulunan Hasan ve Halil adlarında iki amele de yaralanmışlardır.

Şehrimizde görülmemiş yağmur

Dün fasillarla şehrimizde bütün gün yağmur yağmış, gece 24 den sonra görülmemiş bir şiddet almıştır. Şiddetli bir rüzgârla beraber yağın yağmurdan kısa bir zamanda Aksaray ve Kasımpaşa semtlerini sular basmıştır. Bilhassa Aksarayda, Valide türbesine karakol arası bir deniz halini almıştır. Burada bir çocuk ve bir ihtiyar suların cereyanına kapılarak boğulmuş, tehlikesi geçirmişler, etraftan yetişenler tarafından kurtarılmışlardır. Burada birçok dükkânlar su baskısından hasar görmüştür.

den bugünkü gelen telgraf, Stalingrad'ın batı şimal varoşlarında hafif bir salâh haberi vermektedir.

Bir işçi mahallesinde Alman tankları tarafından vücut getirilen çıkıntı, şimdî ortadan kaldırılmış ve vaziyet general Rodintsev'in şiddetli karşı taarruzları ile düzeltilmiştir. Stratejik ehemmiyeti nazir bir bina için yapılan çarpışmalarda 200 Alman öldürülmüştür. Düşman bu binadan çıkarılmıştır. 70 gün ve 70 gecedenberi Stalingrad müdafileri rahat yüzü görmemişlerdir. Göğüs göğüse muharebeler ve mitalyöz düelloları hiç eksilmemiştir. Stalingrad muharebesinin neticeleri, hayati ehemmiyette tesirler yapacağı ne kadar tekrar edilirse azdır. Şehir düşerse Rus kuvvetleri Kafkasyada tecrid edilmiş olacaktırlar.

Alman ve Sovyet tebliğleri
(Baş tarafı 1 inci sayfada)
kürtmüşlerdir. Rjev kesiminde yapılan taarruz hareketleri esnasında ve düşmanın mukabil taarruz müdafaa esnasında yüzlerce esir alınmıştır. 26 zırhlı tank, 44 top ve daha birçok ağır ve hafif silâh zapt edilmiş veya yok edilmiştir. Düşman yüksek kanlı kayıplara uğramıştır.

Alınan esirler
Kara ordusu kit'aları Alman taryare teşkilleriyle örnek olarak bir işbirliği yaparak düşmanın çember içine alınmış 7 tüme baliğ olan kuvvetlerini inada yapılan savaşlar esnasında yok etmişlerdir. 12370 esir alınmıştır. 244 zırhlı tank, 307 top, 491 mayn topu ve 843 mitalyöz, birçok harb malzemesi ganimet alınmış, yahud yok edilmiştir. Düşmanın telefati ni saymak imkânı yoktur.

Sovyet tebliği
Moskova 3 (A.A.) — Sovyet tebliğine ektir:

Stalingrad çevresinde çetin bir muharebe cereyan etmektedir. Bir Sovyet birliği 200 düşman öldürmüştür. 3 Alman hücumu püskürtülmüş ve bir piyade bölüğü yok edilmiştir. Stalingradın şimal batısında Sovyet birlikleri bir düşman mevziini hücumla zapt etmiş ve düşürmüştür.

Mozdok çevresinde Almanların tank ve piyadelerle yaptıkları hücumlar püskürtülmüş, 8 tank tahrib ve bir piyade bölüğü imha edilmiştir. Başka bir kesimde düşman ağır kayıplara uğratılmıştır.

Yarış devam ediyor, daha katedilecek uzun bir yol var

Nevyork 3 (A.A.) — Enebi siyasi mehafilinde bir nutuk irad eden İngiltere büyük elçisi Lord Halifax, ezcümle şöyle demiştir:

Rusya seferi, Almanların kuvvetlerini takviye etmek için çiftliklerden ve fabrikalardan azami nisbette istifade edecekleri fikrini doğurmuştur. Bunun manası şudur ki, eğer Almanya gelecek baharda yeni bir sefere karşı koymak zorunda kalırsa şimdiki gibi harb ve endüstri gayretlerini idame ve muhafaza edemeyecek, ya birinden, ya öbürkünden vazgeçmek ve fedakârlık yapmak zorunda kalacaktır. Yarış devam ediyor, daha katedilecek uzun bir yol var. Fakat Almanya fena bir adımla yola çıkmış bulunuyor.

Fransaya büyük bir hava akını yapıldı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
Bu harekete 400 av uçakları ile büyük bomba uçakları teşkilleri iştirak etmişlerdir.

Alman tebliği

Berlin 3 (A.A.) — Resmi tebliği: İngilterenin Manş sahiline karşı yapılan bir taarruz esnasında 2 ilkteşrin gecesi hızlıbotlar, muhriblerin kuvvetli müdafasına rağmen 25,000 tonluk bir düşman ticaret gemisini ve bir karakol gemisini batırılmışlardır. Diğer bir gemi hasara uğramış ise de battığı görülememiştir. 3 ilkteşrin gecesi Holanda sahili açığından Alman himaye kuvvetleriyle İngiliz hızlıbotları arasında keza bir deniz muharebesi olmuş ve İngiliz botları topçunun tesirli ateşle tardedilmiştir.

İngiliz bomba uçakları gündüzün yaptıkları münferid ypratma akınlarından sonra dün gece Almanyanın batı topraklarına taarruz etmişlerdir. Halk kayıplarına uğramıştır. Birçok şehirlerin bilhassa Kresfeldin ikametgâh mahallelerinde hasarlar sebebiyle verilmiş, malzeme ve bina bakımından zararlanmışlardır. Hücum eden uçaklardan 5 i düşürülmüştür.

Japonların yeni Genede rüccatları

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
der olarak müttfek mevzilerine taarruz edilebilmektedir.

Londra 3 (A.A.) — Owen Stanley dağlarının merkezine doğru Amerikan kuvvetleri ilerlemektedir. Japonlarla karşılaşma elân vukua gelmiştir. Tepelerde bulunan Kaive köyüne doğru ileri hareket devam etmektedir.

Düşman ahedelerine karşı hava akınları devam etmektedir.

Roma büyük elçimiz

Bir müddettenberi mezunen şehrimizde bulunan Roma büyük elçimiz Hüseyin Ragıp Baydur dün hava yolu ile Romaya hareket etmiştir.

Herriot tevkif edildi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
Londra 3 (A.A.) — Vişiden son alınan bir habere göre, Herriot Valles les Bains'de bir tecrid kampına gönderilmiştir.

Taymis ne diyor?
Londra 3 (A.A.) — Times'ın diplomatik muhabirî şunları yazıyor:

Herriot'un tevkifi Fransız milletinde her kere daha şiddetli bir infial ve nefret uyandıracak bir hadise olacaktır.

Yeni bir sulh taarruzu mu?

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
zunun ilk aâmeti olduğunu ve bu nutkun Almanlar tarafından Mein Kampf'da ileri sürülen nazariyetler gereğince doğuda yayılmak üzere tasarlanan projeleri ortaya çıkardığını yazıyor.

Gazete, Hitlerin yakında yeni sulh taarruzuna geçmesi muhtemel olduğunu söyledikten sonra diyor ki:

"Bunu bekliyoruz. Bu da gene bevhude bir tesebbüs olacaktır."

SİVAS ET İALEMİNDE

Amerikalılar İngilizler pasifikde niçin bir iş göremiyorlar?

Şimdiye kadar donanmasına milyarlar sarfeden Birleşik Amerika devletlerinin Pasifikte bugün kendisinden beklenen faal rolü oynamamasını görenek hayrete düşenlerdir. Bunun sebebi Pearl Harbour baskını neticesi ciddi bir darbe yiyen ve donanmanın kayıplarına atfedilenler olduğu gibi Japon bahriyesi karşısında Amerikan donanmasının beceriksizliğine hamledenler de az değildir. Japon donanmasının mücedele kabiliyetini ve taarruz kudretini azımsamamakla beraber bugün kü durumun daha başka amillerle kayıdı olduğu itiraf etmek lâzımdır. Filvaki Japonya Pasifik Okyanosunun tam ortalarında öyle bir sıra üsse maliktir ki bu üslerin ehemmiyeti gerek Avrupa ve gerek Amerika devletleri tarafından uzun zaman his ve fark edilmiş değildir. Anglo Sakson devletlerinin (date.line) dedikleri bu muntaka Mikronezya ismini alan ve başlıca evvelce İspanya ve Almanya aid bulunan Maryan, Karolin ve Marşal adalarının mürekkep irili ufaklı takriben 2550 kadar adadır. Coğrafi olmaktan ziyade iki bir muntaka olan bu adalar memnâsı herkesçe malûm olduğu üzere bir takım Mercan birikintilerinden ibaret olup şarktan garbe ve şimalden cenuba doğru üç bin millik bir sahaya serpilmişlerdir ve Japonyanın Pasifikteki stratejisinin mihverini teşkil etmektedirler. Amerika için Filipin adalarının kaybı bu yüzden vuku bulduğu gibi yine bu devletlerin Felemenk Hindistanına ve Singapur deniz üssüne yardım edememeleri de yine bundan ileri gelmiştir. Mikronezya'nın ilerde oynayacağı askeri mühim rolü herkesten daha iyi kavramış bulunan Japonlar sulh zamanında bu adalara yabancı ayağı bastırmamak ve hazırlıklarını hissettirmemek için ellerinden gelen her şeyi yapmışlardır.

Bir zaman bu muntakada Veba çıktığı bahane ederek gemilerin sefer istikametlerini değiştirdikleri gibi bir müddet de cüzamillarin istilâ ettiğini işare ederek ziyaret imkânlarını ortadan kaldırmışlardır. Amerikan bahriyesine mensub Miralay Earl Ellis gibi memleketlerinin istikbalini düşünerek etrafta olup biteni öğrenmek merakına düşen bazı meraklı fedakârlar da, arklarında en ufak bir iz dahi bırakmadan ortadan kaybolmuşlardır. Muhtelif dünyaya methualarında göze çarpan yazılara göre bu Japon askeri tesisinin merkezi Trük adasıdır ve (245) kadar adadan mürekkep bir mecmuanın ortasındaadır. Bu adalar topluluğunun vücuda getirdiği takriben 60 kilometre kutrudaki sakin ve her türlü taarruzdan masun deniz sahâsı Japon donanması gibi muazzam bir kuvveti rahat rahat barındırabilecek bir vaziyettedir. Japonlar, bu emin deniz sığınğını çevreleyen yüzlerce adada gayet muntazam hava meydanları vücuda getirmişler ve bu meydanları hava defii tesisleriyle emniyet altına almışlardır. Trük ileri mevzii ile Salomon adaları ve Yeni Ginenin şimali şarkı kıyılarında

arasındaki mesafe 1200 mil den ibarettir. Yine bu mevzii: 450 mil şarkında Ponap adlı bir diğer üs vardır ki o da Trük gibi yüzlerce adanın ortasında mahfuz bir deniz sığınadır.

Bu mevzii medhali Şokas isimli verilen ve (350) metre yüksekliğinde bir kaya parçası ile kapalıdır. Burası da, küçük bir Cebelütтарыk olarak gayet kudretli bir surette tahkim edilmiştir. Daha şarkta yüzlerce deniz tayyaresine üs vazifesini gören Marşal adaları vardır ve bura ile Havay adaları arasındaki mesafe (2200) mildir. Mikronezya'nın garbinde kâin bulunan Palo adaları grubu ise bugün Japonyanın cenubi Pasifikte icra ettiği bütün hareketlerin istinac mevzileridir. Filipinlere ve Felemenk Hindistanına yapılan havayakınlarının buralardan yapıldığını zannetmeyecek emmareler çoktur. Gene bu muntaka ile Avustralya mandası altındaki adalar arasındaki mesafe tayyare ile (3) saatten ibarettir.

Amerika ile İspanya arasında 1898 de vukua gelen harbi müteakib Birleşik Amerika şayed biraz uzağı görebilmiş ve Japonyanın ilerde oynayabileceği rolü kestirebilseydi, bütün uadalara el koyardı. Halbuki Amerika yalnız Filipinlerle Guan adalarını aldı. İspanya harbi kaybettikten sonra adaların geri kalanını Almanya sattı; 1914-1918 harbinde müteakib Japonyaya intikal etti. Harbden sonra Amerika bunların Milletler Cemiyeti mandası altına konulmasını teklif etti ise de Japonya muvafakat göstermedi. 1921-1922 Vasingtan konferansında bütün Pasifik adalarının tahkim edilmemeleri ve askerlikten tecrid olunmaları esas kabul edildi. Japonya da bu anlaşmayı imzaladı. Fakat anlaşmanın imzasından on sekiz sene sonra yani bugün Mikronezya'nın ehemmiyeti ve oynayabileceği rolün azameti anlaşılmuş oldu. İngilizlerle Amerikalıların Salomon adalarına karşı yaptıkları son taarruzların muvaffak olamamasının sebebi işte budur ve uzaktan gelen bir kuvvet, ister havadan, ister su üstünden gelsin, yüzlerce mil mesafeden görülmemesine ve mukabil tedbirlerle karşılaşmamasına imkân yoktur. Pasifikte iş görmek isteyen bir Amerika, her seyden evvel, bu binlerce adayı harbi cici çıkarmak mecburiyetindedir.

RADYO

PAZAR 4/10/1942

8.30: Saat ayarı, 8.32: Marşlar (Pl.), 8.40: Ajans haberleri, 8.55-9.50: Uver, tür ve Marşlar (Pl.), 12.30: Saat ayarı, 12.33: Karışık program (Pl.), 12.45: Ajans haberleri, 13: Şarkı ve türküler, 13.30, 14.30: Radyo salon orkestrası, Macar Havaları, 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo dans orkestrası, 18.45: Saz eserleri, 19: (Ziraat saati), 19.15: Şarkılar, 19.30: Efemleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 19.45: Serbest 10 dakika, 19.55: Fasıl heyeti, 20.15: (Dertleşme Saati), 20.30: Boccherini - Violonsel Konçertosu, 21: (Evin saati), 21.15: Karışık maktamlardan şarkılar, 21.50: Ankara (Sombahar at koşulların neticeleri), 22: Aida Operasından parçalar (Pl.), 22.30: Saat ayarı ve ajans haberleri.

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlanları

- 1 — Kadıköyünde Ceferağa mahallesinde bir tarafı Mühürdar karakolhane sokakı diğer tarafı Çıhan Serasker sokakında ve köşe başında kâin eski 6 yeni 37 kapu numaralı berruubi sene (529) metre murabba saha içinde ahsap ev ve müsemilatın mülliyeti satılmak üzere maâ taviz (22022) lira muhammen bedelle ve kapalı zarf usulü ile müzayedeye çıkarılmıştır. İhalesi 5/10/1942 Pazartesi günü saat 15 de Kadıköy Vakıflar Müdürlüğünde icra kılınacaktır.
- 2 — Arılamaya girmek isteyenlerin (1651) lira (65) kuruş muvakkat teminat akcesini Kadıköy Vakıflar Müdürlüğü veznesine teslim etmelidirler.
- 3 — Tevkif me'dubları 1 inci maddede yazılı saatden bir saat evveline kadar aralarında komisyonuna verilmiş olacaktır.
- 4 — Posta ile gönderilen mektupların aynı saatte kadar komisyonuna gelmiş olması şart olup geçmekte olan Vakıflar İdarasının' ul olmayacaktır.
- 5 — Diş ve diş zarflarının kanununun tarifi ve hükmü ile kapatılmış olması lazımdır. (250)

GRİPİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser

İCABINDA GÜNDE 3 KAŞE ALINABİLİR

Yabancı Memleketlere Talebe Gönderilecek

İktisat Vekâletinden:

Maden, İzabe, makine, elektrik ve kimya yüksek mühendisi yetiştirilmek ve bunlardan bir kısmına mensucat ve kâğıd ihtisası yaptırılmak üzere müsabaka imtihanı ile yabancı memleketlere 60 erkek talebe gönderilecektir.

1.) Müsabaka imtihanına gireceklerin aşağıdaki şartları haiz olmaları lazımdır:

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ve Türk ırkından bulunmak,
- 17 yaşını bitirmiş, 25 yaşını geçmemiş olmak,
- İyi hal ve ahlâk sahibi olmak (1941-1942 ders yılında mekteb müdavisini olmaları doğruluk kâğıdı ibraz edecektir.)
- Bulaşıcı hastalıklarla malûl olmamak, sıhhati tam olmak, bünyesi mühendislik yapmağa ve madene tefrik edilecekler için ocaklarda çalışmağa müsaid bulunmak,
- Lise olgunluk diplomasını ibraz etmek veya bu derecede tahsil gördüğü Maarif Vekillîğince tasdik edilmek.

2.) Birinci maddede yazılı evsafi haiz olan taliblerin Ankara'da M. T. A. Enstitüsü Genel Direktörlüğüne ve İstanbulda Sümerbank İstanbul şubesine bir istida ile 21/10/1942 akşamına kadar müracaat etmiş olmaları lazımdır; İstidada yukarıda yazılı tahsil kollarından hangisinin takib edilmek istenildiği tasdik edilecektir;

3.) İstidada aşağıda yazılı vesakı bağlanacaktır:

- Nüfus hüviyet cüzdanı veya sureti
- Mekteb diploması veya vesikası
- İyi hal kâğıdı
- 4 adet 6x9 eb'adında fotoğraf

4.) İmtihan 26.10.1942 tarihinde Ankara'da M. T. A Enstitüsü Genel Direktörlüğünde ve İstanbulda Sümerbank İstanbul Şubesinde yapılacaktır.

5.) İmtihana girmek şartlarını haiz olup vesai ki tam olarak vermiş bulunanların 23/10/1942 tarihinde sıhhi muayeneleri icra edileceğinden bu tarihte saat dokuzda Ankara'da M. T. A. Enstitüsü Genel Direktörlüğünde ve İstanbulda Sümerbank İstanbul şubesinde bulunmaları şarttır.

6.) İmtihan aşağıda yazılı derslerden yapılacaktır:

- Cebir,
- Geometri,
- Aritmetik,
- Trigonometri,
- Fizik,
- Kimya,
- Ecnebi dil (bilgilerine göre, fransızca, almanca, İngilizce).

7.) İmtihanda muvaffak olanlar birinci maddede yazılı tahsil kollarına ayrılacaklardır. Tefrik hakkı imtihan heyetinin salâhiyeti dahilinde olup bu tefrik taliblerin istedikleri kollar da mümkün mertebe nazarı itibara alınmak suretiyle imtihanda göreceklere muvaffakiyete ve sıhhi muayenelerinin verdiği neticeye göre yapılacaktır.

Heyetin vereceği karar kabul etmeyenler gönderilmeyecektir.

8.) Maden mühendisliği için tefrik edilenler tahsillerini M. T. A. Enstitü nezaretinde yapacaklardır. Bunlar:

- Ecnebi memlekete gönderilmeden evvel Zonguldak maden ocakları dahilinde en az 9 ay çalıştırılacak ve yevmiye 150 kuruş alacaklardır.
- Talebe aşkamları yabancı dil dersi görecektir ve 9 ayın bitiminde ameli çalışmadan iyi not alanlar yabancı dilden imtihana tâbi tutulacak ve ehliyet gösterenler yüksek tahsil için yabancı memleketlere gönderilecektir.
- Staj devresinde talebe kazancı ile geçinecek, dilediği yerde ikamet edebilecek ve ancak fevkalâde istidatları görülen ve fakir oldukları anlaşılmalara ayrıca her ay on liraya kadar nakdi yardım yapılacaktır.
- Stajda ve lisanda muvaffak olamayanlar arzu ettikleri takdirde yatılı ve parasız olan Zonguldak Maden Teknisyen Mektebinin ikinci sınıfına imtihanı alınarak aynı ders senesi sonunda ikinci ve üçüncü sınıfların imtihanlarını birden verip dördüncü sınıfa terfi edebilecekler ve bu sınıfı da ikmal ile «Maden Teknisyeni» ünvanı ile mektebdan mezun olanlar, devlet barminde 30 lira aslı maaşla işe alınabileceklerdir.

9.) Madenden başka mühendislikler için tefrik edilecekler doğru dan doğruya yabancı memleketlere gönderilecekler ve Sümerbankın tayin edeceği program dahilinde ve Sümerbank hesabına tahsil edileceklerdir.

10.) Talebeler avdetlerinde tahsillerinin iki misli müddetle hizmet edeceklerine ve aksi takdirde tahsil masraflarını faizle defaten ödeyeceklerine dair müteselsil kefilli bir taahhüdname vereceklerdir.

11.) Ankara ve İstanbula diğer yerlerden imtihan için gelenlerden imtihanda muvaffak olanlara gelli ve dönüş yol paraları verilecektir.

12.) Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünün, yabancı memleketlere talebe gönderilmesine dair olup, evvelce yapılan ilân işbu ilânla birleştirilmiş olduğundan buradakilerine aykırı şartları hükümsüzdür.

Satılık Kamyonet

Az kullanılmış ve lastikleri yeni 29 model yarım tonluk Fort markalı bir kamyonet satılıktır. Osmanbey Pasajı Gaarja müracaat. Telefon: 80324

Satış ilânı

İstanbul 4 üncü İcra Memurluğundan: (942/1828)

Bir borçtan dolayı mahcup bulunan 7 lambalı 60 uzun, 45 yüksek, 40 santim genişliğinde No. ve markası olmayan maripkap, 15 kadar da müstamel plâki bulunan bir radyo Cihangirde Oba sokak 4 No. da Acar apartmanında 7/10/1942 Çarşamba günü saat 10 dan itibaren satış yapılacak ve bugün teklif edilen bedel kâfi görülmediği takdirde ikinci arttırması 10/10/1942 Cumartesi günü aynı mahalde ve aynı saatte satış yapılacağından gününden evvel fazla mülümât almak isteyen müşterilerin 942/1828 No. ile dairimize ve satış günlerinde de satış mahallinde hazır bulunmalarını ilân olunur. (5658)

İstanbul Belediyesi
Şehir Tiyatroları
Dram kısmı
KIS MASALI

Komedi kısmı
YALANCI

Temsiller akşamları saat 20.30 başlar. Cumartesi ve Pazar günleri saat 15.30 da.

Sadi Tek Tiyatrosu, Beşiktaşta bu gece Cehennem, ayrıca 1 P. komedi.

KÖYLÜ ve İŞÇİ ELBİSELERİ

UCUZ - SAĞLAM - DAYANIKLI

TOPTAN SATIŞ YERİ:

İSTANBUL, SULTANHAMAM İRFANIYE ÇARŞISI NUMARA 18 - 19

SALÂHADDİN KARAKAŞLI

Birinci partisi tamamen satılan köylü ve işçi elbise ve paltoların ikinci partisi ay başından itibaren satışa çıkarılmıştır. Vilâyet ve kaza merkezlerinde müessese mamulâtını satmak isteyenlere fiyat ve çeşid listesi gönderilir. Şimdilik müessese mamulâtını perakende olarak satan mağazalar:

Mağaza	Mağaza
Amasya : Mustafa Tiryaki	Çankırı : Abdullah Arslaner
Amasya : Küçük Kardeşler	Çankırı : Hilmi Ertuner
Akşehir : Ahmet Tuna	Çankırı : Ahmed Kut
Akşehir : Neadet Güler	Çerkesköy : Hasan Hayri Girişken
Akşehir : Şükrü Turan	Devrek : Niyazi Yeşilbaş
Akşehir : Tefik Akay	Devrek : Abdullah Selman
Akseki : Mustafa Arsoy	Devrek : Hakkı Yeşilbaş
Ayaş : Osman Parlak	Devrek : Ali Yeşilbaş
Ayaş : İbrahim Türker	Eskişehir : Rasim ve Alâeddin
Ayaş : Asaf Başar	Edincik : Cemal Türkal
Ayaş : Münir Kabak	Erbaa : Niyazi Çetiner
Ayaş : Ömer Bayram	Fethiye : Mustafa Saatçi
Ayaş : Mehmed Çaydaş	Gümüşane : Hamid ve Mahmud
Ayaş : Arif Tuzan	Gönen : Abdullah İstanbullu
Ayaş : İzzet Nalbaz	Gönen : Abdullah İstanbullu
Bayramiç : Mesud Kalyoncu	Gönen : Abdullah İstanbullu
Bayramiç : Muharrem Darcı	Gönen : Abdullah İstanbullu
Bozcaada : Sokrat İncesu	Gönen : Abdullah İstanbullu
Boyabat : İstihlak kooperatifi	Gönen : Abdullah İstanbullu
Bucak : Manifaturacılık Birliği	Gönen : Abdullah İstanbullu
Bucak : İbrahim Mutlu	Gönen : Abdullah İstanbullu
Bandırma : Veysi ve oğlu Refik	Gönen : Abdullah İstanbullu
Bolvadin : Abdülkadir Kılıç	Gönen : Abdullah İstanbullu
Bafra : Fehmi Bilgen	Gönen : Abdullah İstanbullu
Bafra : Hasan Demirbaş	Gönen : Abdullah İstanbullu
Beypazarı : Abdullah Demir	Gönen : Abdullah İstanbullu
Beypazarı : Enver Erdenli	Gönen : Abdullah İstanbullu
Beypazarı : Nuri Önen	Gönen : Abdullah İstanbullu
Bursa : Hasan Çantak	Gönen : Abdullah İstanbullu
Bursa : Ethem Yalab	Gönen : Abdullah İstanbullu

(Yeni satış mağazaları ayrıca bildirilecektir.)

ORION
RADYOLARI
GARANTİLİDİR

İZMİR KURTULUŞ

Cam ve Şişe Fabrikası

SADIK GÜRTUNCA

Memleket sanayinde büyük bir eser olan fabrikamız her türlü modern teknikle tekâmül ederek büyük ihtiyaçlara cevap vermeye başlamıştır.

SİPARİŞ KABUL EDİLİR

Lamba, Lamba şişesi, Sırahi, Kavanoz Çay ve Su bardağı ve bilümmün züccaciye... Adres: İzmir Gaziler caddesi No. 212 Telefon 3732..
Telgraf adresi: Kur Cam

Dikkât:

İzmir Kurtuluş cam fabrikası sahibi Sadık Gürtunca fabrikasını, kurduğunu olduğu muazzam ocaklar sayesinde pencere camları da imal etmeye muvaffak olmuştur. Fabrikada pencere camları imal etmek için her eb'ada kamplar hazırlanmıştır. Fabrika imal ettiği camları yurdumuzun en kuytu köşelerine kadar sevketmeye amade olduğu gibi sayın müşterilerinin siparişlerini vesika vesaire gibi muamelelere ihtiyaç göstermeksizin deruhde etmektedir.

MİLLİ PİYANGO

İkramiye adedi	İkramiye miktarı Lira	İkramiye tutarı Lira
1	30.000	30.000
4	10.000	40.000
6	5.000	30.000
20	2.000	40.000
80	1.000	80.000
160	500	80.000
1.200	100	120.000
1.200	50	60.000
4.000	20	80.000
8.000	10	80.000
160.000	2	320.000
174.671	Yekûn	960.000

Tam bilet 4, yarım bilet 2 liradır.

TALİH SAMPİYONU!

300000

Bayramda yalnız KIZILAY GAZETESİ

ÇIKACAKTIR

İLÂNLARINIZI VERMEKLE HEM KENDİNİZ ve HEM DE KIZILAY'a yardım etmiş olacaksınız.

MÜRACAAT YERİ:

İLÂNCILIK KOLLEKTİF ŞİRKETİ

İstanbul: Ankara caddesi Kahramanzade han Tel: 200094.95

AYDA 5 LİRATAKSİTLE

TASRA MÜŞTERİLERİMİZ İÇİN PIRLANTALI VE ELMASLI SAATLERLE GAYET ZARIF ELMASLI VE PIRLANTALI YÜZÜKLERİN VE GÜĞÜSE TAKILMAK ÜZERE ELMASLI VE PIRLANTALI ÇİÇEK VE PLAK İGNELEİN YENİ MODELELERİ GELMİŞTİR. SAATLER EMSALİ GİBİ 15 SENE TEMİNATLIDIR. TASRADAN SİPARİŞ ETMEK İSTEYENLERE KATALOK GÖNDERİLİR. MEKTUPLA (İSTANBUL POSTA KUTUSU 184) ADRESİNE MÜRACAAT

İNGİLİZCE KİTAP

MERAKLILARINA MÜJDE:

En yeni İngilizce romanlar, çocuk hikâyeleri ve romanları, küçük hikâyeler, mükâfat kazanmış eserler kira ile verilir. Şerait gayet elverişlidir. Kütüphaneyi bir kere ziyaret ediniz. Anglo - Amerikan kütüphanesinin üst katı, Tepebaşı Meşrutiyet caddesi No. 63

Canlı model aranyor

Güzel San'atlar Akademisi Müdürlüğünden: 1942-1943 ders senesinde Asademi aâbiyelerinde çalışmak üzere kadın modeller alınacaktır.

Taliblerin Fmhdktedeki Güzel San'atlar Akademisine müracaatları. (220)

Bir avukat veya davavekili aranyor

Hükümet yakınında yazıhanesi hazır ve efradı ailesinin ikamet için ev temin etmek üzere mesleklerinde ihtisâs kesbetmiş temiz bir dava vekili veya avukatla tesliki mesai arzusunda bulduğumdan talib arkadaşların aşağıdaki adrese muhabere etmeleri ifân olunur.

Soma: Ziya Oğuz

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

İstanbulda Aksarayda yapılacak 116949.86 lira keşif bedelli telefon santral binası inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 9/10/1942 tarihine müsadir Cuma günü saat 15 de İstanbul Tahtakaledeki merkez binamıza toplanacak alım satım komisyonu huzurunda yapılacaktır. Bu işe ald mukavele, eksiltme, bayındırık işleri genel, hususi ve fenni şartnameleri, proje, keşif hülâsası ile diğer evrak 585 kuruş mukabül her gün Levazım dairemizden alınabilir. Muvakkat teminatı 7097.49 liradır. İsteklilerin teklif mektupları ve en az yüz bin liralık buna benzer bir bina inşaatlilerine dair vesika ve Ticaret Odası vesikasını havi kapalı zarflarını mezkûr tarihte saat 14 e kadar salın alma komisyonuna vermeleri lazımdır. (10215)

Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel

Sacınız dökülüyorsa, başınızda kepek varsa?

MAJİK SAÇ EKSİRİ